Vlaams
Parlement

1402 (2017-2018) – Nr. 1
ingediend op 7 december 2017 (2017-2018)

Ontwerp van decreet

houdende wijziging
van het Energiedecreet van 8 mei 2009,
wat betreft de aanpassing
van de groenestroomdoelstellingen,
de WKK-doelstellingen en de energieheffing

verzendcode: LEE

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Voorontwerp van decreet van 13 oktober 2017 23
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen 29
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 33
Voorontwerp van decreet van 27 oktober 2017 39
Advies van de Raad van State 45
Ontwerp van decreet 65

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

1.1. Situering

In titel XIV van het Energiedecreet van 8 mei 2009 is met ingang van heffingsjaar 2015 een forfaitaire heffing per afnamepunt van elektriciteit aangesloten op het elektriciteitsdistributienet, op het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit of op een gesloten distributienet van elektriciteit opgenomen. In het Vlaamse Gewest zijn er meer dan 3,3 miljoen dergelijke aansluitingspunten. De keuze werd gemaakt om het toepassingsgebied van deze gewestelijke energieheffing te beperken tot de materiële bevoegdheden van het gewest, te weten de in artikel 6, §1, VII, eerste lid, a), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen (hierna: BWHI) bedoelde distributienetten.

Via het programmadecreet van 18 december 2015[1] werd deze heffing hervormd en verruimd. De artikelen 128 tot en met 134 en artikel 135, 18°, van het programmadecreet van 18 december 2015 wijzigen artikel 3.2.1 van Energiedecreet van 8 mei 2009 met betrekking tot het Energiefonds, en titel XIV van het Energiedecreet van 8 mei 2009, met betrekking tot een aanpassing van de Vlaamse energieheffing. Die hervorming trad op 1 maart 2016 in werking. De heffing werd niet enkel gebruikt voor de financiering van de regulator, groene warmte (zoals in heffingsjaar 2015 het geval was), maar heeft tevens een regulerend karakter en is bedoeld voor de algemene financiering van het energiebeleid (zoals reeds voorzien is in het Energiedecreet, zijnde de openbaredienstverplichtingen inzake energie, voor haar sociaal energiebeleid, haar beleid inzake het rationeel energiegebruik, haar beleid inzake warmte-krachtkoppeling, haar beleid inzake de hernieuwbare energiebronnen) en de energiekosten van de Vlaamse overheid. Dat decreet werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 29 december 2015, en trad op 1 maart 2016 in werking.

Bij arrest nr. 83/2017 vernietigde het Grondwettelijk Hof op 22 juni 2017 de artikelen 129 tot en met 134 en artikel 135, 18°, van het Vlaamse decreet van 18 december 2015 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2016.

Het Grondwettelijk Hof stelde in haar voormelde arrest dat hoewel nog steeds een forfaitair basisbedrag wordt geïnd terwijl voor bepaalde afnamepunten geen enkel verbruik wordt vastgesteld, het bedrag van de energieheffing eveneens wordt vastgesteld op basis van het jaarlijkse elektriciteitsverbruik, dat zelf wordt berekend op basis van de voortschrijdende jaarlijkse som van de afnamen. Doordat de in het geding zijnde heffing op die manier gekoppeld is aan die afgenomen hoeveelheid elektriciteit, heeft zij volgens het Grondwettelijk Hof tot gevolg dat aan de houder van een afnamepunt een belasting wordt opgelegd die niet kan worden onderscheiden van die waarin is voorzien in de federale bepalingen die het elektriciteitsverbruik zelf belasten, en waardoor afbreuk wordt gedaan aan het fiscale non-bis-in-idembeginsel. Dit vormt de grond voor de vernietiging.

Teneinde de rechtsonzekerheid en de administratieve en juridische moeilijkheden te vermijden die een vernietiging met terugwerkende kracht zou teweegbrengen besliste het Grondwettelijk Hof echter de gevolgen van de vernietigde bepalingen met toepassing van artikel 8, derde lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof te handhaven voor de heffingsjaren 2016 en 2017. Ten gevolge van het arrest van het Grondwettelijk Hof valt de Vlaamse overheid vanaf

[1] Decreet van 18 december 2015 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2016, BS 29 december 2015.

1 januari 2018 echter terug op het 'oude' tarief van 25 eurocent per maand per afnamepunt.

1.2. Probleemstelling

De eerste doelstelling van de energieheffing betrof het certificatenoverschot wegwerken en de werking van de certificatenmarkt herstellen. Bijkomend werden inkomsten van de heffing gebruikt voor de financiering van de energieregulator en voor de bevordering van groene warmte. Om deze doelstelling te blijven verwezenlijken zijn nog steeds matregelen nodig.

1.2.1. Startpositie 2014/2015 bij het uitwerken van de energieheffing

Het overschot aan certificaten was de jaren voorafgaand aan de uitwerking van de energieheffing steeds verder toegenomen. Dit had als gevolg dat de marktprijzen sterk gedaald waren, waardoor de certificaten steeds meer aan de decretaal vastgelegde minimumprijs werden verkocht aan de netbeheerders. De netbeheerders moeten deze certificaten opkopen in uitvoering van een openbaredienstverplichting, die oorspronkelijk enkel bedoeld was als noodoplossing bij tijdelijke dalingen van de certificaatprijzen. Bij de netbeheerders werd een zeer groot kapitaal aan certificaten opgebouwd, waardoor zij ook toenemende financiële kosten moesten dragen. Door de bevriezing van de nettarieven konden zij deze kosten ook gedurende die periode niet doorrekenen in de tarieven. De prognoses op basis van het verwachte aantal toe te kennen en in te leveren certificaten gaven aan dat deze problemen nog zouden toenemen. Er moest een oplossing worden gevonden voor het uit de hand lopen van de rol van de netbeheerders die hen werd opgelegd door de decretale verplichting tot aankoop aan minimumprijs en de normale marktwerking van het certificatensysteem moest worden hersteld.

Voor de berekening van de hoogte van de in 2016 verhoogde energieheffing is toen uitgegaan van volgende weg te werken overschotten:
- prognose cumulatief overschot groenestroomcertificaten (GSC) 2020: 19,3 miljoen, waarvan 10,4 miljoen Langerlo, 3 miljoen BEE en 5,9 miljoen historisch overschot. Met de ontvangsten van de energieheffing weg te werken over 5 jaar aan waarde GSC van 93 euro = 359,6 miljoen euro per jaar nodig (= 19,3 miljoen GSC x 93/5 jaar);
- cumulatief overschot warmte-krachtcertificaten (WKC) 2020: 20,8 miljoen. Weg te werken over 5 jaar aan waarde WKC van 27 euro = 112,3 miljoen euro per jaar nodig.

Totaal: 471,9 miljoen euro per jaar nodig.

Andere uitgaven te financieren met de middelen van de energieheffing:
- Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) (5,1 miljoen euro);
- calls groene warmte (10,5 miljoen euro).

1.2.2. Ontwikkelingen sinds 2015 met impact op evolutie certificatenmarkten

1.2.2.1. Groenestroomcertificatenmarkt

Evolutie overschot groenestroomcertificaten:
- inleveringsperiode 31 maart 2014: 5,9 miljoen certificaten;
- inleveringsperiode 31 maart 2015: 8,2 miljoen certificaten;
- inleveringsperiode 31 maart 2016: 10,3 miljoen certificaten;
- inleveringsperiode 31 maart 2017: 7,7 miljoen certificaten.

De portefeuille groenestroomcertificaten bij de netbeheerders is als volgt geëvolueerd:
- 31 maart 2016: 8,5 miljoen certificaten;
- 31 maart 2017: 5,9 miljoen certificaten;
- 26 juni 2017: 3,6 miljoen certificaten;
- 31 augustus 2017: 2,4 miljoen certificaten, waarvan 0,8 miljoen afkomstig zijn van PV van particulieren (PV: photovoltaic).

De redenen voor de evoluties op vlak van overschot en portefeuille van de netbeheerders zijn de volgende:
- opkoop van certificaten via DAEB-regeling (DAEB: dienst van algemeen economisch belang) in 2016 en 2017 ter waarde van 165 miljoen euro met middelen van de verhoogde energieheffing;
- de verhoging van het quotum in 2016;
- het minder uitreiken van groenestroomcertificaten voor biomassa door de sluiting van Langerlo en de lagere productie van de centrale van Rodenhuize;
- afschaffing van de retrobanding voor PV-certificaten. Deze retrobanding werd afgeschaft met ingang vanaf 1 januari 2016;
- de netbeheerders hebben een deel van hun stock groenestroomcertificaten kunnen verkopen aan marktpartijen.

De verwachte verhoging van het aantal uitgereikte certificaten vanaf 2017 zal zich ook niet doorzetten omdat twee geplande grootschalige biomassaprojecten naar alle waarschijnlijkheid niet zullen doorgaan.

In de tweede helft van 2013 werd de aanvraag voor een voorlopige bandingfactor ingediend voor de centrale van BEE Power Gent, waarop deze door het Vlaams Energieagentschap (VEA) werd berekend en door de minister werd gevalideerd via ministerieel besluit van 25 oktober 2013. Op 2 mei 2016 werd door de Vlaamse Regering beslist dat, aangezien de noodzakelijke definitieve gegevens van de installatie door de steunaanvrager niet binnen de wettelijke termijn van uiterlijk zes maanden na de aanvraag van de definitieve bandingfactor zijn aangeleverd[2], de voorlopige bandingfactor voor dit project kwam te vervallen. Het beroep van de projectontwikkelaar werd door de Raad van State (RvS) verworpen.

Voor de conversie van de centrale te Langerlo werd de aanvraag voor een voorlopige bandingfactor ingediend en afgehandeld in de tweede helft van 2013. De definitieve bandingfactor werd toegekend in juli 2015, via ministerieel besluit van 14 juli 2015. De centrale van Langerlo werd op 20 april 2017 failliet verklaard en gaat waarschijnlijk niet door. Momenteel loopt er echter nog een beroep van de curatoren bij de RvS tegen de beslissing van het VEA om de geldigheidsduur van de startdatum niet te verlengen.

De Vlaamse doelstelling voor 2020 beloopt 25.074 GWh. Om deze doelstelling te behalen, zijn recent het Windplan, Zonneplan, Energieplan en Warmteplan goedgekeurd. Deze plannen voorzien in een hele reeks bijkomende acties en projecten. De financiering van deze nieuwe acties en projecten zijn reeds verrekend, gezien de extra toe te kennen certificaten zijn verrekend in de prognoses. Desondanks blijft wellicht een tekort geraamd op grootteorde 1400 GWh onbestemd. Wanneer een overschot op een bepaalde technologie zou voorkomen of overheden, bedrijven en burgers zetten zich maximaal in, dan daalt het onbestemde gedeelte van de doelstelling. Het uiteindelijke onbestemde gedeelte kan in dat geval ingevuld worden met statistische aankoop.

[2] Cfr. artikel 6.2/1.7, §2, vierde lid, van het Energiebesluit.

1.2.2.2. Warmte-krachtcertificatenmarkt

Evolutie overschot warmte-krachtcertificaten:
- inleveringsperiode 31 maart 2014: 11,0 miljoen certificaten;
- inleveringsperiode 31 maart 2015: 12,9 miljoen certificaten;
- inleveringsperiode 31 maart 2016: 14,4 miljoen certificaten;
- inleveringsperiode 31 maart 2017: 16,6 miljoen certificaten.

De portefeuille warmte-krachtcertificaten bij de netbeheerders is als volgt geëvolueerd:
- 31 maart 2016: 7,5 miljoen certificaten;
- 31 maart 2017: 10,7 miljoen certificaten;
- 31 augustus 2017: 11,6 miljoen certificaten.

Het overschot warmte-krachtcertificaten evenals de portefeuille warmte-krachtcertificaten bij de netbeheerders is de voorbije jaren blijven stijgen.

1.2.3. Recentste prognoses evolutie certificatenoverschotten (2012-2022)

1.2.3.1. Groenestroomcertificaten (huidig beleid zonder de aanpassingen afgesproken tijdens begrotingsopmaak 2018)

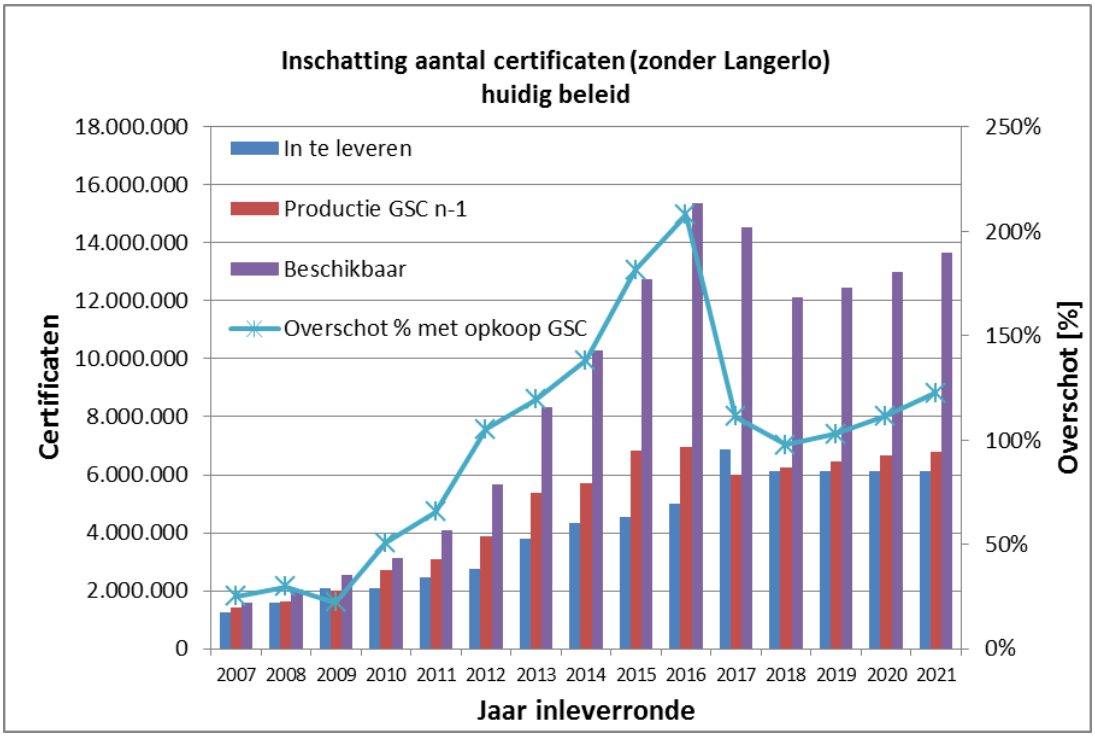

Bovenstaande figuur toont de meest recente prognose van de evolutie van het certificatenoverschot onder het huidige beleid. Er wordt rekening gehouden met de huidige quota en de doelstellingen van het Zonneplan/Energieplan van 6,4 miljoen bijkomende zonnepanelen en het Windplan van 280 bijkomende windturbines. De biomassacentrales van BEE en Langerlo worden niet in rekening gebracht. In 2016 en 2017 worden 1,8 miljoen groenestroomcertificaten van de markt gehaald via de DAEB-regeling.

Volgens de recentste prognoses zou het overschot jaarlijks opnieuw geleidelijk stijgen van ongeveer 100.000 in 2018 naar 700.000 groenestroomcertificaten in 2021. Dit komt voornamelijk door de bijkomende ambities voor wind en PV-installaties met een vermogen groter dan 10 kW.

1.2.3.2. Warmte-krachtcertificaten (huidig beleid zonder de aanpassingen afgesproken tijdens begrotingsopmaak 2018)

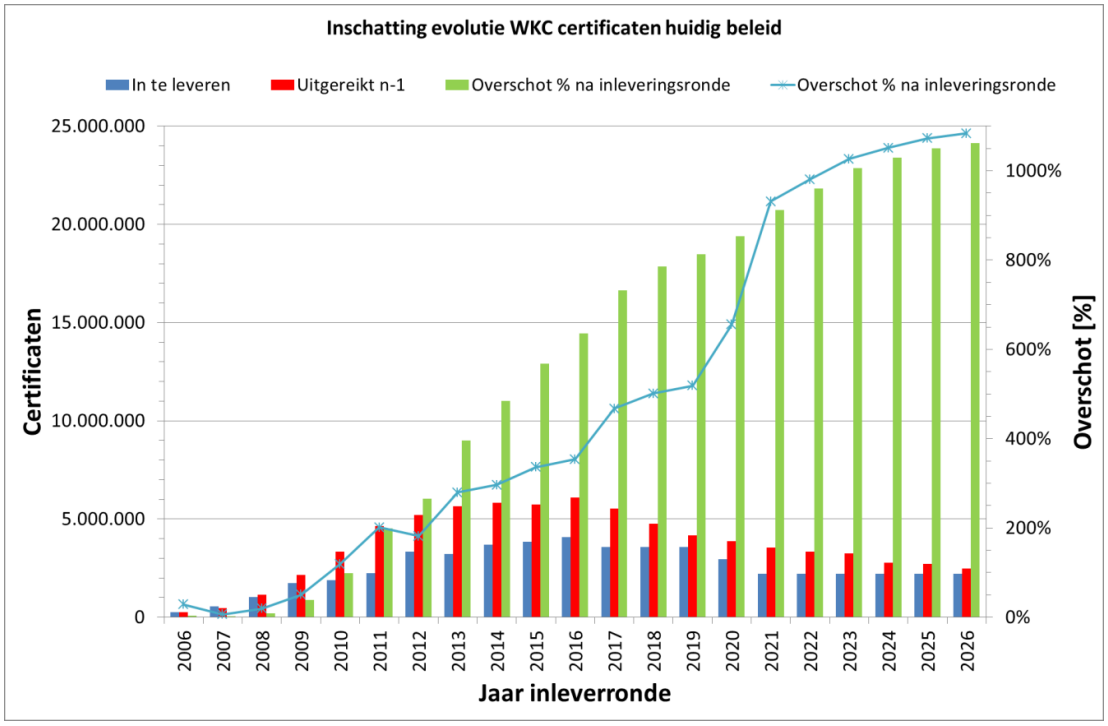

In de huidige beleidsomstandigheden zonder opkoop van WKK-certificaten, neemt het cumulatief overschot van de WKC's systematisch toe. Er wordt een daling van het aantal toe te kennen certificaten verwacht omwille van de degressiviteit en de ingrijpende wijzigingen waardoor er minder certificaten moeten worden uitgereikt aan bestaande WKK-installaties. Het quotumpercentage van het aantal in te dienen certificaten steeg geleidelijk van 8,6% in 2013 naar 11,2% voor de inleveringsperiode 2016. Vanaf de inleveringsperiode 2017 tot 2019 blijft het quotumpercentage gelijk, maar werden de vrijstellingen voor grote verbruikers verhoogd. Voor de inleveringsperiode op 31 maart 2020 daalt het quotum van 11,2% naar 9,3% en voor de inleveringsperiode 2021 en daarna naar 7%. Hierdoor ligt het verwachte aantal uitgereikte certificaten steeds hoger dan het aantal certificaten dat ingeleverd moet worden met een toename van het overschot tot gevolg.

1.3. Oplossing

De oplossing die zich aanreikt is enerzijds een aanpassing van de groenestroom- en WKK-quota en anderzijds een aanpassing van de (vernietigde) energieheffing. De modaliteiten van deze oplossing worden nader besproken onder de artikelsgewijze bespreking.

2. Adviezen

2.1. Adviezen van de strategische adviesraden

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) lieten elk via schrijvens d.d. 26 oktober 2017 weten dat toegestane adviestermijn hen niet toelaat om het dossier grondig te analyseren en te onderbouwen en om het overleg hierover tijdig af te ronden, en dat zij dan ook in het kader van de adviesvraag geen advies hierover verstrekken.

2.2. Advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State

Op 27 oktober 2017 werd de adviesaanvraag van de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, betreffende het "voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de aanpassing van de groenestroomdoelstellingen, de WKK-doelstellingen en de energieheffing", op de rol van de afdeling Wetgeving van de Raad van State ingeschreven. De termijn waarbinnen het advies moet worden gegeven, verstreek op 28 november 2017.

De afdeling Wetgeving van de Raad van State verstrekte betreffende het voormelde voorontwerp van decreet haar advies nr. 62.377/3 echter pas op 1 december 2017. Het advies gaat als bijlage 2.

De Raad van State maakte in haar advies de volgende opmerkingen:

- de Raad van State bevestigt expliciet dat, in tegenstelling tot de door het Grondwettelijk Hof vernietigde heffing, de thans voorliggende heffing niet voorziet in een belasting op een materie die al het voorwerp uitmaakt van een federale belasting. Het gegeven dat bij het bepalen van het tarief van de heffing een onderscheid wordt gemaakt tussen afnemers aangesloten op laag-, midden- of hoogspanning, doet hieraan volgens de Raad geen afbreuk. De aard van die aansluiting is immers niet bepalend voor de omvang van het verbruik, maar refereert veeleer aan de capaciteit van de aansluiting. Ook het onderscheid dat wordt gemaakt tussen de verschillende soorten van afnemers aangesloten op het laagspanningsnet (beschermde afnemers, andere residentiële afnemers, en niet-residentiële afnemers), houdt geen verband met het verbruik van die afnemers, zodat de belastbare materie van de heffing verschilt van die van de federale bijdrage ingevoerd bij artikel 21bis van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt. De differentiaties die de ontworpen heffing bevat nemen bijgevolg niet weg dat de belastbare materie een fundamenteel verschillend karakter vertoont ten opzichte van die federale bijdrage, aangezien ze duidelijk onderscheiden is van de belasting van het elektriciteitsverbruik zelf;
- de Raad meent dat als zou blijken dat de ontworpen regeling, door het geheel van afnamepunten van het federaal tractienet spoor niet als één afnamepunt te beschouwen, een onevenredige last zou leggen op de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (NMBS), waardoor de NMBS niet of zeer moeilijk zijn taken zou kunnen voldoen, die regeling niet bestaanbaar zou zijn met evenredigheidsbeginsel dat het Vlaamse Gewest bij de uitoefening van zijn fiscale bevoegdheid moet in acht nemen. De Raad stelt echter dat ze niet de gevolgen van de ontworpen regeling voor de NMBS kan inschatten en dus ook niet de gevolgen voor de bevoegdheidsoefening door de federale overheid.

  Het argument dat door de heffing en het uitoefenen van de gewestelijke fiscale bevoegdheden de uitoefening van de bevoegdheden van de federale overheid onmogelijk of overdreven moeilijk wordt gemaakt, is evenwel niet ernstig. Vooreerst is de hoogte van de heffing niet van dien aard dat daardoor de NMBS niet of moeilijk aan zijn taken kan voldoen, noch wordt in de werking van een dergelijk net, wat wel tot de federale bevoegdheid behoort, ingegrepen.

  Het feit dat de federale wetgever de bedoeling had het tractienet spoor als een 'één en ondeelbaar' net voor het hele land te beschouwen moet overigens worden genuanceerd. De opdeling op grond van de materiële bevoegdheid als een 'federaal elektriciteitsnet' staat immers niet in de weg dat zo een type van net aan gewestelijke belastingregels wordt onderworpen of dat specifieke materiële energiebevoegdheden van de gewesten niet ook op dat net van toepassing zou zijn. In dat geval zou immers in het belang van de 'één en ondeelbaarheid' dat net ook moeten worden uitgesloten van toepassing van de verschillende gewestelijke certificatenverplichtingen en quotaregelingen, wat om evidente be-

voegdheidsredenen niet het geval is. Ondanks de "technische en economische ondeelbaarheid" van het tractienetspoor is dat net ook onderworpen aan die regels die op dat punt binnen elk van de drie gewesten van toepassing zijn.

Er dient in dit kader op te worden gewezen dat het federale tractienet spoor conform artikel 7.1.10, §3, vijfde lid, van het Energiedecreet voor toepassing van de certificatenverplichting evenmin als één afnamepunt wordt beschouwd, terwijl dit voor de gesloten distributienetten of gesloten industriële netten wel het geval is. Het geheel van afnemers die instaan voor het verzorgen van openbaar vervoer (tractienetten spoor (NMBS) en tram (De Lijn)) wordt in dat kader niet als één afnamepunt beschouwd.

Een andersluidende toepassing in het kader van de heffing zou dan overigens op zijn beurt voor een discriminatie zorgen tussen enerzijds het tractienet spoor en anderzijds de verschillende tractienetten van de gewestelijke vervoermaatschappij De Lijn (het net van de kusttram, de stedelijke tractienetten tram in Gent, Antwerpen) en de MIVB-tramnetten (Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel) vanuit Brussel richting Vlaams-Brabant op het grondgebied van het Vlaamse Gewest (Tervuren, Kraainem, Wezembeek-Oppem).

Het materiële toepassingsgebied van de nieuwe heffing zelf is dan ook mede bepaald parallel aan het toepassingsgebied van de certificatenregeling, waarbij enkel de gesloten netten (hetzij de gewestelijke gesloten distributienetten, hetzij de federale gesloten industriële netten) als één afnamepunt worden beschouwd.

Op dat punt moet dan ook worden opgemerkt dat de arresten nr. 135/2012 en nr. 98/2013 wel degelijk relevant zijn: de energieheffing dient immers mede tot de financiering van het hernieuwbare energiebeleid en beleid met betrekking tot rationeel energiegebruik wat juist conform die arresten op het land een exclusieve gewestbevoegdheid is ongeacht het spanningsniveau. Het argument van de Federale Regering dat dat de gewestelijke bevoegdheid uit artikel 6, §1, VII, f) en h), van de BWHI als het ware ondergeschikt is aan de federale bevoegdheid inzake het vervoer van gas en elektriciteit, omdat het een de aangelegenheden betreft die wegens hun technische en economische ondeelbaarheid een gelijke behandeling op nationaal vlak behoefde, als bedoeld in artikel 6, §1, VII, tweede lid, werd expliciet door het Hof verworpen. Het argument kan dan ook worden gemaakt dat een heffing die dient tot financiering ervan ook kan worden geacht binnen die gewestelijke materiële bevoegdheden te vallen. Verder kan dan ook worden geconcludeerd dat een dergelijke ondeelbaarheid beperkt is tot het materiële toepassingsgebied waarover het gaat, en geen beperking kan inhouden van andere materiële bevoegdheden op het vlak van energie of belastingrecht. Er dient hierbij in herinnering worden gebracht dat het tractienet spoor ook geen materie betreft die door de federale regelgever werd aangeduid als een materie die conform artikel 170, §2, tweede lid, Gw. aan de gewestelijke belastingbevoegdheid werd onttrokken.

Enkel het geheel van afnamepunten van een gesloten distributienet dat voldoet aan artikel 1.1.3, 56°/2, en van een net, vermeld in artikel 2, 41°, van de federale Elektriciteitswet, wordt echter als één afnamepunt beschouwd. De heffing is in dat geval verschuldigd door de afnemer die volgens het toegangsregister titularis was van het afnamepunt op het transmissienet, het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, het elektriciteitsdistributienet. Dit vloeit voort uit de adviezen van de VREG. De bijzondere problematiek van de gesloten distributienetten

werd herhaaldelijk belicht door de Vlaamse energieregulator VREG in zijn adviezen:
- http://www.vreg.be/sites/default/files/document/advice/adv-2014-04.pdf en
- http://www.vreg.be/sites/default/files/document/adv-2015-04.pdf

Bij gesloten distributienetten/industriële netten, waarbij meerdere afnemers zich achter slechts één afnamepunt bevinden, is over die individuele eindafnemers achter het ene afnamepunt geen verdere informatie beschikbaar. Bijgevolg was er een noodzaak in te gaan op bemerkingen die hieromtrent door de VREG werden geformuleerd in zijn adviezen.

Deze adviezen werden gedurende de periode dat de eerste forfaitaire heffing, zoals ingevoerd via het programmadecreet van 19 december 2014 van toepassing was, niet gevolgd, maar in de praktijk bleek dat de bemerkingen van de VREG terecht waren, en dat er relevante zeer concrete redenen zijn om wat betreft de aangeslotenen op een gesloten distributienet één afnamepunt te beschouwen en de afnemer die volgens het toegangsregister de titularis is van het 'gesloten distributienetafnamepunt' als heffingsplichtige aan te merken. De praktische en objectieve reden hiertoe is dat eenvoudigweg de achterliggende elektriciteitsafnemers niet gekend of geregistreerd zijn. Het is dan ook in concreto niet werkbaar voor elk van deze afnemers een eigen afzonderlijk afnamepunt in aanmerking te nemen. In het kader van het decreet van 18 december 2015 werden deze adviezen gevolgd. Ook dit decreet volgt op dit punt de stelling van de regulator. Indien een eenvoudige aanpassing mogelijk zou zijn, dan was dit overigens door de regulator wel aangeduid.

De regel dat per gesloten distributienet één afnamepunt in aanmerking wordt genomen is dus noodzakelijk gezien de onmogelijkheid tot een heffing over te gaan in hoofde van elk van de achterliggende afnemers en stoelt dus wel degelijk op een praktische reden. Aangezien de gesloten industriële netten, vermeld in artikel 2, 41°, van de federale Elektriciteitswet het federale equivalent vormen van de Vlaamse gesloten distributienetten en met exact dezelfde problematiek worden geconfronteerd, wordt deze maatregel ook naar hen uitgebreid.

Deze argumentatie gaat echter niet op voor het tractienetspoor, dat principieel ook onder het toepassingsgebied van deze heffing valt. Vooreerst is dit juridisch gezien op basis van de federale Elektriciteitswet een apart type net (artikel 2, 42°, van de federale Elektriciteitswet). Het 'tractienet spoor' is immers de elektrische installaties van de spoorweginfrastructuurbeheerder die nodig zijn voor de uitbating van het spoorwegnet, waaronder installaties voor het transformeren en overbrengen van elektrische stroom ten behoeve van de diensten van tractie, veiligheid, seinwezen, telecommunicatie, wissels en verlichting, onderstations en bovenleidingen, met uitzondering van de elektrische installaties van de achterliggende afnemers, aangesloten op het tractienet spoor. Het opzet en de filosofie van dit net verschillen dan ook fundamenteel van gesloten netten. Ook de federale wetgever achtte zodoende dit net een sui-generisnet dat fundamenteel verschilt van de federale gesloten industriële netten. Tot slot kan hier wel degelijk een correcte identificatie van de achterliggende afnemer (namelijk de spoorwegnetbeheerder) worden gemaakt, zodat het argument om als één belastbaar afnamepunt te worden beschouwd, wat de reden voor de vrijstellingsregeling is, hier niet opgaat. Meer nog, de federale wetgever heeft via de wet van 26 december 2013 houdende diverse bepalingen inzake energie de omschrijving van wat het tractienet spoor inhoudt juist expliciet gewijzigd teneinde de elektrische installaties van de achterliggende afnemers expliciet ervan uit te sluiten;
- wat het verschil in behandeling tussen enerzijds privédistributienetten, directe lijnen versus de door de heffing belaste en in het ontworpen artikel 14.1.1, §1,

vermelde netten betreft, stelt de Raad dat uit de verantwoording in de memorie van toelichting voortvloeit dat (toegelaten) privédistributienetten niet volledig worden vrijgesteld van de heffing: voor zover zij aangesloten zijn op één van de in het ontworpen artikel 14.1.1, §1, 1° tot en met 4°, van het Energiedecreet vermelde netten, is op dat afnamepunt de heffing verschuldigd. Aldus worden privédistributienetten in de praktijk op dezelfde wijze behandeld als de in het ontworpen artikel 14.1.1, §2, tweede lid, vermelde gesloten distributienetten en gesloten industriële netten waarvan het geheel van afnamepunten als één afnamepunt wordt beschouwd. Op grond hiervan kan inderdaad volgens de Raad worden aangenomen dat het verschil in behandeling doordat de ontworpen regeling niet van toepassing is op afnamepunten op directe lijnen en privédistributienetten, redelijk is verantwoord;

– de Raad meent dat aangaande artikel 3 en 4 van het ontwerp vragen rijzen met betrekking tot de verenigbaarheid van die regeling, en van de financiering van de groenestroom- en warmtekrachtcertificaten in het algemeen, met het recht van de Europese Unie inzake staatssteun.

  Het bestaande certificatensysteem maakt het voorwerp uit van een lopende heraanmelding bij de Europese Commissie. De vrijstellingsregeling uit artikel 7.1.10 en 7.1.11 zal het voorwerp zal uitmaken van een aparte aanmelding los van het systeem zelf. Artikel 3, 3° tot en met 7°, van het ontwerp kadert in de in randnummer 189 van de EEAG voorziene mogelijkheid tot vrijstellingen, en zal in die aanmelding vervat zitten (EEAG: Europese richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie 2014-2020). Sowieso is de eerste toepassing ervan vis-à-vis de effecten op de quotumverplichting maar voorzien op 31 maart 2019, wat voldoende tijd voor de aanmelding overlaat, en tevens moeten de concrete modaliteiten nog via uitvoeringsbesluit worden vastgesteld;

– de Raad stelt dat in het ontworpen artikel 14.1.1, §1, 4°, en §2, tweede lid, van het Energiedecreet wordt verwezen naar "de federale Elektriciteitswet". Die woorden worden evenwel niet gedefinieerd in het Energiedecreet. De Raad stelt dat ofwel een definitie moet worden ingevoegd in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet, waarin wordt verwezen naar de wet van 29 april 1999, ofwel moeten in het ontworpen artikel 14.1.1, §1, 4°, en §2, tweede lid, van het Energiedecreet de woorden "federale Elektriciteitswet" telkens worden vervangen door de woorden "wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt".

  Er moet echter worden opgemerkt dat dezelfde term "federale Elektriciteitswet" reeds elders in het Energiedecreet (bijvoorbeeld artikel 7.1.6, artikel 7.1.7 en artikel 15.3.5/5) wordt gebruikt en dat dit wordt toegepast zonder problemen. Om die redenen heeft een aparte definitie in artikel 1.1.3, dat dan ook van toepassing is op die voormelde artikelen, dan ook de voorkeur op het gebruik van de volledige benaming van die wet in het ontworpen artikel 14.1.1;

– tot slot maakte de Raad een opmerking met betrekking tot de inwerkingtredingsbepaling van het ontwerp, waarmee bij de redactie van het ontwerp rekening werd gehouden.

3. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Dit artikel bepaalt dat deze materie een gewestbevoegdheid betreft. Artikel 6, §1, VII, eerste lid, van de BWHI stelt dat de gewesten onder andere bevoegd zijn op vlak van het energiebeleid voor:

a) de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk aan 70.000 volt, met inbegrip van de distributienettarieven voor elektriciteit, met uitzondering van de tarieven van de netten die een transmissiefunctie hebben en die uitgebaat worden door dezelfde beheerder als het transmissienet;
b) de openbare gasdistributie, met inbegrip van de nettarieven voor de openbare distributie van gas, met uitzondering van de tarieven van de netwerken die ook een aardgasvervoersfunctie hebben en die worden uitgebaat door dezelfde beheerder als het aardgasvervoersnet;
c) de aanwending van mijngas en van gas afkomstig van hoogovens;
d) de netten van warmtevoorziening op afstand;
e) de valorisatie van steenbergen;
f) de nieuwe energiebronnen met uitzondering van deze die verband houden met de kernenergie;
g) de terugwinning van energie door de nijverheid en andere gebruikers;
h) het rationeel energieverbruik.

Bijkomend bepaalt artikel 170, §2, van de Grondwet dat de gewesten een autonome belastingbevoegdheid hebben. In tegenstelling tot de vernietigde energieheffing is er echter geen sprake van eenzelfde belastbare materie, zodat er geen samenloop bestaat met de belastbare materie van de federale bijdrage, en de wet van 23 januari 1989 betreffende de in artikel 170, §§1 en 2, van de Grondwet bedoelde belastingsbevoegdheid zodoende niet van toepassing is. Er wordt zodoende teruggegrepen naar de techniek van de forfaitaire heffing die aan de vernietigde heffing vooraf ging, en die expliciet door de Raad van State als zijnde geen dubbele belasting werd aanvaard.

Artikel 2

Dit artikel voert in het Energiedecreet nieuwe definities in van de begrippen "federale Elektriciteitswet", "laagspanning" (spanningsniveau tot 1000 volt), "middenspanning" (meer dan 1000 volt tot 30 kilovolt), en "hoogspanning" (vanaf 30 kilovolt) en specifiek voor de heffing van "residentiële afnemer".

Artikel 3, 1° en 2°, en artikel 4

Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen de quotumdoelstellingen groene stroom en de doelstellingen hernieuwbare energie in het kader van de Europese richtlijn. Voor Europa telt de totale productie van hernieuwbare energie onder de vorm van groene stroom, groene warmte en het gebruik van hernieuwbare energie in transport.

De quota van groene stroom mogen niet vergeleken worden met de doelstellingen in het kader van de richtlijn Hernieuwbare Energie omdat niet alle verbruik van elektriciteit certificaatplichtig is door de vrijstellingsregeling voor grote verbruiken. Een overschot van groenstroomcertificaten betekent niet dat er een overschot is op de invulling van de doelstelling hernieuwbare energie. Door de vrijstellingsregeling is er geen een-op-eenrelatie meer tussen de quota van het groenstroomcertificatensysteem en de doelstelling in het kader van de richtlijn.

Verder is de productie van groene stroom niet allemaal certificaatgerechtigd omwille van de toepassing van een bandingfactor, het schrappen van een aantal categorieën die rendabel zijn zonder steun en de invoering van de eindigheid van ondersteuning van afgeschreven installaties. Dit betekent dat het aantal uitgereikte groenestroomcertificaten verschilt met de geproduceerde groene stroom die meetelt voor de doelstelling.

De voorgestelde quotumverhoging dient in eerste instantie om de marktwerking van het certificatensysteem opnieuw te laten functioneren door overmatige certificatenoverschotten weg te werken, rekening houdend met de bijkomende ambities voor zon en wind.

Indien er in 2017 voor 50 à 80 miljoen euro extra, in 2018 voor 152 miljoen euro en vanaf 2019 jaarlijks voor 93 miljoen euro certificaten worden opgekocht, dan volstaat een quotumverhoging naar 21,5%. De resterende buffer in 2021 bedraagt dan 1,4 miljoen GSC. Om de markt te laten spelen is het aanhouden van een buffer van 2 à 2,3 miljoen certificaten optimaal.

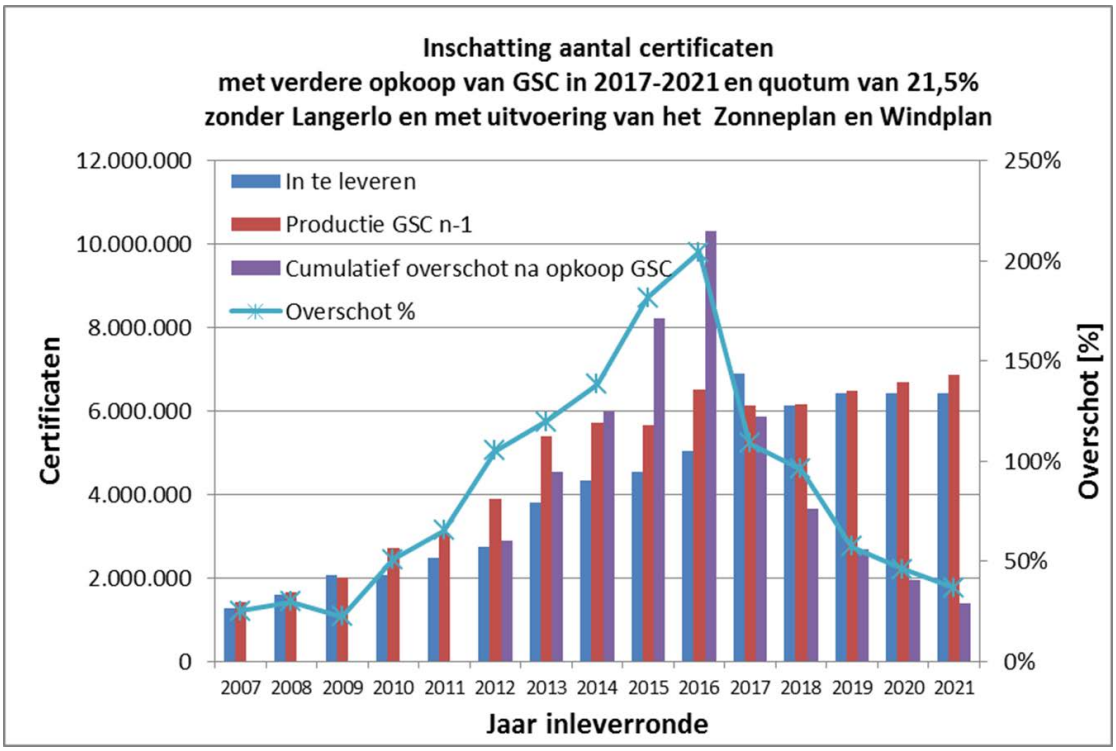

Volgens het huidige beleid is voorzien dat het quotum voor WKC daalt van 11,2% naar 9,3% in 2019 en verder afneemt naar 7% vanaf 2020. In dit BAU-scenario neemt het cumulatief overschot verder toe (BAU: Business As Usual). Indien het quotum van 11,2% behouden blijft, dan krijgen we een dalend verloop van het cumulatief overschot vanaf 2022 omdat er meer certificaten moeten worden ingeleverd dan het verwachte aantal uitgereikte WKC.

In de figuur hierna is de evolutie van het cumulatief overschot weergegeven indien met het beschikbaar saldo van de verhoogde energieheffing in het Energiefonds in 2017 (na goedkeuring notificatiedossier Europese Commissie) een eenmalige opkoop van ongeveer 11 miljoen WKC's zou worden gefinancierd. Hiervoor is een budget van ongeveer 250 miljoen euro beschikbaar. Het exact aantal certificaten zal echter afhankelijk zijn van een aantal variabelen: de boekhoudkundige waarde, het absolute plafond van 31 euro en de door de netbeheerders concreet per certificaat betaalde minimumsteun. De resterende buffer in 2026 bedraagt 3 miljoen WKC. Bij de WKC is een optimale buffer 2,3 à 2,6 miljoen certificaten.

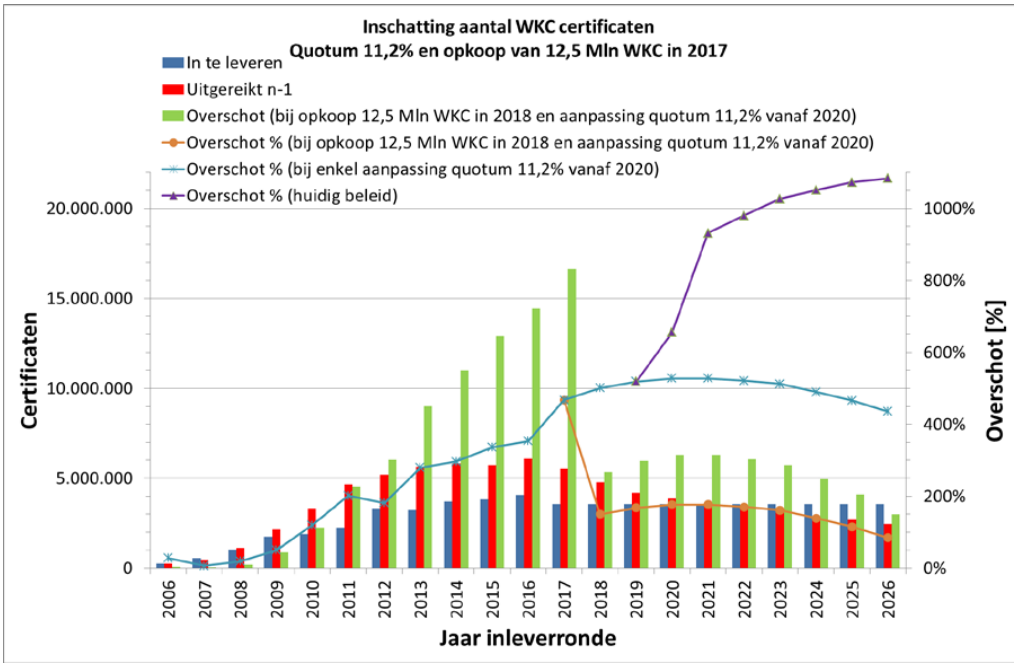

Artikel 3, 3° tot en met 6°

De maatregel, zoals beschreven in artikel 7.1.10, §3, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, bepaalt dat de quotumverplichting voor GSC van de elektriciteitsleveranciers vermindert doordat de totaal afgenomen hoeveelheid elektriciteit op hun afnamepunten (de factor 'Ev', die de basis is voor het verplicht quotum) wordt verminderd met een bepaalde hoeveelheid elektriciteit die wordt afgenomen. De maatregel van artikel 7.1.10, §3, van het Energiedecreet wordt kortheidshalve ook wel aangeduid als de "quotumvermindering".

Bij het decreet van 27 november 2015 houdende diverse bepalingen inzake energie (artikel 29, dat tevens het quotum verhoogde, alsook de vermindering daarop) werd een paragraaf 3/1 aan voormeld artikel toegevoegd. Deze paragraaf voorziet in een alternatieve mogelijkheid om het op ondernemingsniveau verschuldigde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie ontstane kosten te beperken tot 4% dan wel 0,5% van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming. Dit amendement heeft tot doel te voorkomen dat de concurrentiepositie van elektro-intensieve bedrijven overmatig wordt aangetast, doordat de impact van het quotum op elektro-intensieve verbruikers wordt beperkt, in de mate dat het is toegestaan door de Europese staatssteunregels. De cap voor elektro-intensieve verbruikers biedt de mogelijkheid om het door hen verschuldigde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie ontstane kosten te beperken indien aan bepaalde (door de Vlaamse Regering nader te bepalen) voorwaarden wordt voldaan.

Deze paragraaf 3/1 wordt aangepast op de volgende wijze:
- in navolging van andere lidstaten wordt de beperking van het bedrag, behalve op ondernemingsniveau, ook toegelaten op vestigingsniveau;
- ten slotte wordt nog toegevoegd dat de vermindering dient te worden toegepast door het storten van een zekere bijdrage (i.e. de 4% dan wel 0,5% van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming of vestiging) in het Energiefonds. Indien die nader te bepalen bijdrage effectief gestort is, wordt vervolgens de desbetreffende toegangshouder vrijgesteld van de quotumverplichting door de factor 'Ev' te verminderen met 100% van de hoeveelheid elektriciteit die werd afgenomen op het afnamepunt van de betrokken onderneming of vestigingseenheid naar rato van de hoeveelheid elektriciteit die werd afgenomen op het afnamepunt gedurende de periode in het jaar n-1 waarin de

certificaatplichtige, vermeld in artikel 7.1.10, §1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, toegangshouder was. De concrete voorwaarden en procedurele modaliteiten dienen verder bepaald te worden in het uitvoeringsbesluit.

De bijdrage is equivalent aan het percentage dat om als verenigbaar te worden aangemerkt de Europese Commissie voorschrijft dat steeds als minimumkost moet worden gedragen. In ruil voor het betalen van dat bedrag aan het Energiefonds worden deze ondernemingen of vestigingen dan vrijgesteld van de gevolgen van de certificatenverplichting.

De aangepaste §3/1 luidt dan als volgt:

"§3/1. Het op ondernemingsniveau of vestigingsniveau verschuldigde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie ontstane kosten wordt beperkt tot 4% van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming of vestiging. Voor ondernemingen of vestigingen met een elektriciteitsintensiteit van ten minste 20% wordt dit beperkt tot 0,5% van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming of vestiging. Dit houdt in dat in afwijking van paragraaf 3 de factor Ev, vermeld in paragraaf 2, wordt verminderd met 100% van de hoeveelheid elektriciteit die werd afgenomen op het afnamepunt van de betrokken onderneming of vestigingseenheid naar rato van de hoeveelheid elektriciteit die werd afgenomen op het afnamepunt gedurende de periode in het jaar n-1 waarvan de certificaatplichtige, vermeld in paragraaf 1, toegangshouder was.

De Vlaamse Regering bepaalt de te volgen procedures, alsmede de modaliteiten en voorwaarden waaraan moet worden voldaan voor het verkrijgen van deze vermindering. De Vlaamse Regering maakt de toepassing van deze paragraaf afhankelijk van het storten van een bijdrage in het Energiefonds in het jaar n-1.".

Artikel 5

Het belastbare feit in deze heffing vormt het beschikken over een afnamepunt op het elektriciteitsdistributienet, het plaatselijk vervoersnet, een gesloten distributienet of het transmissienet.

Er is momenteel, in tegenstelling tot een heffing op basis van het elektriciteitsverbruik die ten laste wordt gelegd van de eindgebruiker, geen belasting op het louter hebben van afnamepunten dus speelt er hier geen fiscale non bis in idem. De heffing maakt derhalve geen inbreuk op het verbod voor de gewesten om belastingen te heffen op materies die reeds het voorwerp uitmaken van een belasting door de Staat, zoals vervat in artikel 1 van de wet van 23 april 1989 betreffende de in artikel 170, §§1 en 2, bedoelde belastingbevoegdheid. Een heffing die specifiek de eindgebruiker treft en waarvan gesteld kan worden dat ze niet geheven worden op de 'afname van elektriciteit voor eigen gebruik', is dus een heffing op het loutere feit aangesloten te zijn op het net. Deze belastbare materie verschilt van de belastbare materie van onder andere de federale bijdrage. Dit wordt expliciet bevestigd in het advies nr. 56.739/1/3 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State.

De heffing is verschuldigd per afnamepunt van de afnemer in het Vlaamse Gewest vastgesteld:
1° op het elektriciteitsdistributienet;
2° op het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit;
3° op een gesloten distributienet van elektriciteit;
4° op het transmissienet.

Elk afnamepunt valt onder het toepassingsgebied behalve de goedgekeurde gesloten distributienetten die worden als 1 afnamepunt beschouwd.

Afnamepunten op directe lijnen vallen echter niet onder het toepassingsgebied van de heffing. Een directe lijn is een elektriciteitslijn met een nominale spanning die gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, die een productie-installatie met een afnemer verbindt (artikel 1.1.3, 26°, Energiedecreet). Dergelijke lijnen maken geen deel uit van een distributienet. Aangezien conform artikel 4.5.1, eerste lid, van het Energiedecreet de aanleg van directe lijnen op de eigen site om elektriciteit te leveren, principieel toegelaten is, en er hiervoor geen melding moet geschieden, is er ook geen zicht op de afnamepunten en wie de houder ervan is. Enkel wanneer de lijn de grenzen van de eigen site overschrijdt, is conform artikel 4.5.1, tweede lid, van het Energiedecreet een voorafgaande toelating van de VREG nodig. Er is bij een directe lijn evenmin een 'leverancier' in de zin van het Energiedecreet.

Een privédistributienet is elke elektriciteitslijn, elke aardgasleiding of elk net voor distributie van elektriciteit of aardgas dat niet wordt uitgebaat door een door de VREG aangewezen distributienetbeheerder noch door de beheerder van het plaatselijk vervoernet, en dat geen gesloten distributienet, directe lijn of directe leiding is (artikel 1.1.3, 101°/1, Energiedecreet). Privédistributienetten zijn, behoudens enkele in artikel 4.7.1, §2, van het Energiedecreet limitatief opsomde gevallen, op grond van artikel 4.7.1, §1, van het Energiedecreet principieel verboden.

Toegelaten privédistributienetten van elektriciteit vallen echter buiten het toepassingsgebied van de heffing. Een dergelijk privédistributienet wordt wel beschouwd als één afnamepunt van het distributienet wanneer het daadwerkelijk aangesloten is op een normaal net.

Ofschoon het transmissienet op het vlak van netbeheer buiten de gewestelijke materiële bevoegdheden valt, is dit op het vlak van hernieuwbare energie en rationeel energiegebruik niet het geval. Dit werd via de arresten nr. 135/2012 en nr. 98/2013 van het Grondwettelijk Hof expliciet bevestigd.

Het Hof meende in haar arrest nr. 98/2013[3] dat het opleggen van verplichtingen met betrekking tot hernieuwbare energie en rationeel energiegebruik tot de exclusieve bevoegdheid van de gewesten behoort, behoudens in zoverre zij de kernenergie betreffen en de mariene gebieden die buiten het territoriaal bevoegdheidsgebied van de gewesten gelegen zijn. Het komt volgens het Hof enkel de gewesten toe in de hen toegewezen aangelegenheden verplichtingen op te leggen aan alle betrokken actoren op de energiemarkt, niet alleen wat hun activiteiten op het distributienet betreft, maar ook wat hun activiteiten op het vervoers- of transmissienet betreft. Eerder in 2012 had het Hof geoordeeld dat het feit, dat voor productie-installaties aangesloten op het distributienet er wel, maar voor installaties aangesloten op het transmissienet er geen minimumsteun voor groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten is voorzien, een discriminerende lacune in de decreetgeving betreft.[4] Deze lacune werd via decreet van 28 juni 2013 rechtgezet.[5]

Ook de op het transmissienet aangesloten ondernemingen komen zodoende in aanmerking voor de in artikel 7.1.6 en artikel 7.1.7 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 vermelde minimumsteun voor groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten, en dragen zodoende bij in de kosten van de distributienetbeheerders. Het is dan ook billijk dat ook zij thans aan deze energieheffing worden onderworpen.

[3] GwH, 9 juli 2013, nr. 98/2013, B.19-B.20.
[4] GwH 30 oktober 2012, nr. 135/2012.
[5] F. DEWAELE, 'Hernieuwbare energie en rationeel energiegebruik anno 2013: in varietate concordia?', 216-224, in DEKETELAERE, K. & DELVAUX, B. (ed.), Jaarboek energierecht 2013, Antwerpen, Intersentia, 2014, 332 p.

Aangezien ook de gewestelijke gesloten distributienetten onder het toepassingsgebied van de heffing vallen, worden – aangezien nu ook het transmissienet onder het toepassingsgebied valt – ook de afnamepunten op de daaraan gekoppelde gesloten netten, vermeld in artikel 2, 41° en 42°, van de federale Elektriciteitswet, thans belast. Op deze wijze wordt een ongelijke behandeling tussen de verschillende soorten gesloten net vermeden.

Het geheel van afnamepunten van een gesloten distributienet dat voldoet aan artikel 1.1.3, 56°/2, en van een net als vermeld in artikel 2, 41°, van de federale Elektriciteitswet, wordt echter als één afnamepunt beschouwd. De heffing is in dat geval verschuldigd door de afnemer die volgens het toegangsregister titularis was van het afnamepunt op het transmissienet, het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, het elektriciteitsdistributienet.

Bij gesloten distributienetten/industriële netten, waarbij meerdere afnemers zich achter slechts één afnamepunt bevinden, is over die individuele eindafnemers achter het ene afnamepunt geen verdere informatie beschikbaar.[6]

De regel dat per gesloten distributienet één afnamepunt in aanmerking wordt genomen is dus noodzakelijk gezien de onmogelijkheid tot een heffing over te gaan in hoofde van elk van de achterliggende afnemers en stoelt dus wel degelijk op een praktische reden.

Aangezien de gesloten industriële netten, vermeld in artikel 2, 41°, van de federale Elektriciteitswet het federale equivalent vormen van de Vlaamse gesloten distributienetten wordt deze maatregel ook naar hen uitgebreid.

Deze argumentatie gaat echter niet op voor het tractienetspoor, dat principieel ook onder het toepassingsgebied van deze heffing valt. Vooreerst is dit juridisch gezien op basis van de federale Elektriciteitswet een apart type net (artikel 2, 42°, van de federale Elektriciteitswet). Het 'tractienet spoor' is immers de elektrische installaties van de spoorweginfrastructuurbeheerder die nodig zijn voor de uitbating van het spoorwegnet, waaronder installaties voor het transformeren en overbrengen van elektrische stroom ten behoeve van de diensten van tractie, veiligheid, seinwezen, telecommunicatie, wissels en verlichting, onderstations en bovenleidingen, met uitzondering van de elektrische installaties van de achterliggende afnemers, aangesloten op het tractienet spoor. Het opzet en de filosofie van dit net verschillen dan ook fundamenteel van gesloten netten. Ook de federale wetgever achtte zodoende dit net een sui-generisnet dat fundamenteel verschilt van de federale gesloten industriële netten. Tot slot kan hier wel degelijk een correcte identificatie van de achterliggende afnemer (namelijk de spoorwegnetbeheerder) worden gemaakt, zodat het argument om als één belastbaar afnamepunt te worden beschouwd hier niet opgaat.

Artikel 6

Het bepalen van het belastingtarief en het vaststellen van de modalisering ervan komt de bevoegde fiscale regelgever toe. Wanneer hij daartoe criteria van onderscheid hanteert, moeten die objectief en redelijk kunnen worden verantwoord. De tarieven en de modaliteiten ervan moeten op gelijke wijze worden toegepast ten aanzien van eenieder die zich ten opzichte van de maatregel en het nagestreefde doel in een gelijkwaardige positie bevindt, zij het dat de fiscale wetgever een verscheidenheid aan individuele toestanden kan dienen op te vangen in categorieën

[6] De bijzondere problematiek van de gesloten distributienetten werd herhaaldelijk belicht door de Vlaamse energieregulator VREG in haar adviezen:
http://www.vreg.be/sites/default/files/document/advice/adv-2014-04.pdf;
http://www.vreg.be/sites/default/files/document/adv-2015-04.pdf

die, noodzakelijkerwijs, slechts bij benadering met de werkelijkheid overeenstemmen.[7]

In haar advies nr. 58.417 suggereerde de Raad van State in december 2015 om bij het bepalen van het tarief van de heffing rekening te houden met andere criteria die geen verband houden met het verbruik.[8] Een mogelijkheid bestond er volgens de Raad in rekening te houden met het gegeven dat het om een natuurlijke, dan wel een rechtspersoon gaat of nog, om een kleine, een middelgrote of een grote onderneming. In dit ontwerp van decreet wordt hieraan uitvoering gegeven door het tarief enerzijds afhankelijk te maken van het spanningsniveau waarop het afnamepunt is aangesloten, anderzijds te koppelen aan het feit of men een residentiele of niet-residentiële afnemer is. Beide objectieve criteria hebben geen uitstaans met het verbruik zodat een dubbele belasting, zoals met de vorige energieheffing het geval was, hier niet van toepassing is.

De afbakening van het toepassingsgebied voor laagspanning is gestoeld op de wens om het afnamepunt van de woonst van een particulier aan een minder zwaar heffingsregime te onderwerpen, dan andere types van afnamepunten. Dit houdt in dat enkel de woningen of appartementen waar minstens één persoon is gedomicilieerd onder dit toepassingsgebied vallen, maar dat alle andere afnamepunten (ondernemingen, tweede verblijven enzovoort) als niet-residentieel worden beschouwd. Dit is een objectief criterium als bedoeld in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, en ook gesuggereerd in het advies van de RvS uit 2015.

Deze definitie spoort momenteel inhoudelijk gelijk met de definitie van "huishoudelijke afnemer". Er werd gekozen om die definitie in een specifieke definitie voor toepassing van de energieheffing te steken ten einde deze flexibel voor toekomstig gebruik of toekomstige aanpassingen te maken. Elke wijziging aan de definitie van huishoudelijke afnemer heeft immers consequenties voor andere takken van het gewestelijke energierecht (bijvoorbeeld toepassingsgebied sociale openbaredienstverplichtingen).

Het ontwerp van decreet voorziet thans in een nieuwe forfaitaire heffing. Binnen de heffing werd gekozen voor een differentiatie van de afnamepunten om te komen tot een gemoduleerde forfaitaire heffing die verschilt per type van afnamepunt.

Het tarief van de heffing bedraagt per afnamepunt per maand dat de afnemer in het heffingsjaar is aangesloten geweest op een van de netten, vermeld in artikel 14.1.1, §1, van het Energiedecreet:

1° voor afnemers aangesloten op laagspanning (LS):
   a) voor residentiële afnemers: 42 eurocent per maand (met andere woorden 5 euro per jaar);
   b) voor niet-residentiële afnemers: 7,87 euro per maand (met andere woorden 94,50 euro per jaar);
2° voor afnemers aangesloten op middenspanning (MS): 150,00 euro per maand (met andere woorden 1800 euro per jaar);
3° voor afnemers aangesloten op hoogspanning (HS): 875,00 euro per maand (met andere woorden 10.500 euro per jaar).

[7] Arbitragehof 9 december 1998, nr. 128/98.

[8] Advies 58.417/3 van 2 december 2015 over een amendement bij het voorontwerp van programmadecreet (lees: voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de Begroting 2016)', *Parl.St.* Vl.Parl. 2015-2016, nr. 544/5, 36.

Aangezien de toegangshouders de gegevens inzake domicilie niet ter beschikking hebben, en ook niet rechtstreeks kunnen controleren wordt voorzien in een aantal maatregelen:

- de elektriciteitsdistributienetbeheerders worden belast met het verstrekken van de nodige gegevens aan de toegangshouders/leveranciers (zie infra artikel 9);
- wat het onderscheid betreft tussen residentiële en niet-residentiële afnemers op laagspanning, wordt dit onderscheid met betrekking tot elk afnamepunt voor toepassing van elke heffingsmaand gemaakt aan de hand van de situatie zoals deze van toepassing was op de eerste dag van die maand. Het afnamepunt in kwestie behoudt deze status tot en met de laatste dag van diezelfde maand, en dit ongeacht eventuele verandering van de identiteit of status van de houder van het afnamepunt;
- indien in de loop van een maand een afnamepunt aangesloten op één van de netten, vermeld in het artikel 14.1.1, §1, wordt weggenomen, dan wordt het tarief, vermeld in artikel 14.1.2, eerste lid, toegepast pro rata temporis voor de periode dat het afnamepunt tot de categorieën, vermeld in artikel 14.1.2, eerste lid, behoort;
- indien in de loop van een maand een nieuw afnamepunt wordt aangesloten op één van de netten, vermeld in artikel 14.1.1, §1, dan is de heffing voor dat afnamepunt voor het eerst verschuldigd vanaf de eerste dag van de maand volgende op de aansluiting;
- indien in de loop van een maand een afnamepunt wordt aangepast waardoor het van spanningsniveau verandert, dan is het tarief van de spanningscategorie waartoe het na wijziging behoort, als vermeld in artikel 14.1.2, eerste lid, voor het eerst verschuldigd vanaf de eerste dag van de maand volgende op de wijziging.

Als sociale correctie wordt voor de houders van een afnamepunt die beschermde afnemer zijn in een nultarief voorzien.

Dit houdt dan in dat de heffing, abstractie makende van verschuivingen met betrekking tot afnamepunten en sociale correctie jaarlijks niet-geïndexeerd 114.605.846 euro opbrengt, te weten (foto eind september 2017 – gegevens afkomstig van de VREG, Infrax, Eandis en Elia):

LS			
beschermd	223.509,00	–	–
residentieel	2.543.737,00	5,00	12.718.685,00
niet-residentieel	619.098,00	94,50	58.504.761,00
MS	23.273,00	1.800,00	41.891.400,00
HS	142,00	10.500,00	1.491.000,00
			114.605.846,00

Artikel 7

Dit artikel past artikel 14.1.3 van het Energiedecreet aan met betrekking tot de indexeringsformule. Deze wijziging houdt het resetten van de noemer van de formule in. De heffing wordt van rechtswege jaarlijks op 1 januari geïndexeerd door het tarief te vermenigvuldigen met het indexcijfer van de consumptieprijzen, vastgesteld voor de maand oktober van het vorige heffingsjaar, en te delen door het indexcijfer van de consumptieprijzen, vastgesteld voor de maand december van het jaar 2017. Deze indexering wordt voor het eerst toegepast met ingang van heffingsjaar 2019.

Artikel 8

Artikel 172, tweede lid, van de Grondwet bepaalt dat geen vrijstelling of vermindering van belasting kan worden ingevoerd dan door een wet (lees: decreet). Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof volgt immers dat een onderscheid niet in redelijkheid verantwoord is als het ertoe leidt dat van een bepaalde categorie van belastingplichtigen een belasting wordt geheven die hun draagkracht te boven gaat.[9] Het komt de bevoegde fiscale wetgever toe al dan niet verminderingen te bepalen volgen objectief verantwoorde criteria.

Dit artikel bevat een sociale correctie voor de zogenaamde beschermde afnemers. Indien de residentiële afnemer, vermeld in artikel 14.1.1, §2, een beschermde afnemer is, wordt het tarief, vermeld in artikel 14.1.2, tot nul euro verminderd. Naar schatting 223.000 beschermde afnemers (gemiddeld had in 2016 7,88% van de klanten voor elektriciteit recht op de sociale maximumprijs), zouden van dat nultarief gebruik kunnen maken.

Artikel 9

Aangezien de toegangshouders de gegevens inzake domicilie niet ter beschikking hebben, en ook niet rechtstreeks kunnen controleren, zal, naar analogie van de uitwisseling van gelijkaardige gegevens die tot en met de opheffing van de regeling met betrekking tot de toekenning van de gratis kilowattuur plaatsvond, elke elektriciteitsdistributienetbeheerder op maandelijkse basis de nodige informatie aan de toegangshouders/leveranciers overmaken.

Als overgangsmaatregel dient elke elektriciteitsdistributienetbeheerder eerst uiterlijk de vijftiende dag van elke maand en dit voor het eerst uiterlijk op 15 april 2018 iedere toegangshouder op de hoogte brengen van het feit of er op het adres van de afnamepunten waarvoor die toegangshouder als dusdanig in het toegangsregister van die elektriciteitsdistributienetbeheerder staat geregistreerd op de eerste dag van de vorige maand minstens één natuurlijke persoon was gedomicilieerd. Vanaf 1 januari 2019 zal de standaardregeling van toepassing worden waardoor die netbeheerder echter uiterlijk de eerste dag van elke maand het feit moet doorgeven of er op het adres van die afnamepunten op de eerste dag van de vorige maand minstens één natuurlijke persoon was gedomicilieerd.

De elektriciteitsdistributienetbeheerders bekomen van het Rijksregister voor die afnamepunten de NAW-gegevens, te weten naam, adres en woonplaats, en het rijksregisternummer en kunnen die gebruiken bij de volgende periodieke koppelingen met het rijksregister. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen met betrekking tot de procedure van bovenvermelde kennisgevingen.

Als een residentiële afnemer op basis van de gegevens, vermeld in het eerste lid, onterecht het tarief, vermeld in artikel 14.1.2, eerste lid, 1°, b, werd aangerekend, dan bezorgt de betrokken residentiële afnemer aan diens toegangshouder een bewijs waarin aangegeven is dat hij of een andere natuurlijke persoon op de eerste dag van de betrokken heffingsmaand op het adres van het afnamepunt gedomicilieerd was. De toegangshouder corrigeert de aanrekening van de heffing overeenkomstig en stuurt een correctie naar het toegangsregister.

[9] Arbitragehof 21 november 1991, nr. 34/91

Artikel 10

Aangezien omwille van een aantal administratieve redenen eigen aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de toegangshouders/leveranciers de inning van de energieheffing vanaf 1 januari 2018 gedurende de beginperiode administratief complex zal zijn, wordt bepaald dat de eerste doorstortingen door de toegangshouders aan de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) pas moet gebeuren juli 2018.

Deze bepaling doet echter geen afbreuk aan het temporele toepassingsgebied van de heffing zodat de heffing in hoofde van elke heffingsplichtige van kracht gaat en verschuldigd is vanaf 1 januari 2018, maar het geeft de toegangshouders de nodige ruimte om vanaf januari 2018 een correcte inning te organiseren. Rectificaties moeten gebeuren op eigen initiatief van de toegangshouder wanneer deze zelf een foutieve aanrekening vaststelt of bij klacht vanwege de heffingsplichtige conform de procedure uit 14.2.2, §1/1, vierde lid.

Deze overgangsbepaling is echter enkel van toepassing voor de nieuwe middels dit ontwerp van decreet ingestelde heffing. Zij is dan ook niet van toepassing op de gevolgen van de inning van de door het Grondwettelijk Hof vernietigde heffing. Wat de heffingsjaren 2016 en 2017 betreffen, waarvan de gevolgen van de vernietigde bepalingen met toepassing van artikel 8, derde lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof werden gehandhaafd, blijft de normale innings- en doorstortingswijze onverkort van kracht.

Artikel 11

Een aantal gesloten distributienetten (gewestelijk) en gesloten industriële netten (federaal) hebben op dit moment een aanvraag lopende bij de daartoe bevoegde autoriteiten om als dusdanig worden erkend. Voornamelijk wat betreft de voormelde federale netten betreft deze aanvraagprocedure echter een lange en contentieuze procedure die in sommige gevallen al meer dan een jaar loopt. Het wordt daarom niet billijk geacht om die netten die al een aanvraag hebben lopen op een andere wijze te behandelen dan reeds erkende gesloten distributienetten en gesloten industriële netten, te meer daar die geviseerde netten in de feite reeds zo functioneren. Daarom wordt als overgangsmaatregel bepaald dat dergelijke netten toch conform artikel 14.1.1, §2, tweede lid, worden behandeld op voorwaarde dat de daartoe bevoegde autoriteit tegen uiterlijk 1 januari 2021 een gunstige beslissing met betrekking tot hun status als gesloten distributienet of gesloten industrieel net neemt. In het geval dat dergelijke beslissing op die datum uitblijft of de aanvraag reeds is afgekeurd, is echter voor die afnamepunten in kwestie het tarief verschuldigd dat zou zijn aangerekend wanneer er nooit een aanvraag tot erkenning had geweest. In dat geval zorgt de VLABEL voor een bijkomende aanslag.

Artikel 12

Deze bepaling regelt de inwerkingtreding. Het deel met betrekking tot de energieheffing uit het decreet treedt in werking op 1 januari 2018, wat dag 1 van de belastbare periodes is.

Wat betreft artikel 3, 3° tot en met 7°, moet echter worden voorzien in een specifieke overgangsregeling. Ofschoon de inleveringsperiode voor de quotumverplichtingen groene stroom eindigen op 31 maart van het jaar N voor de quotumverplichting van het jaar N-1, dient het door de toegangshouders individueel te behalen quotum daarvoor reeds gekend te zijn. De toegangshouders dienen immers te weten hoeveel certificaten ze moeten indienen, en daardoor bijvoorbeeld ook moeten aankopen. De invoering van de 100%-vermindering, vermeld in artikel 7.1.10, §3/1, eerste lid, in fine, kan pas worden toegepast na het volledig doorlopen van de procedure die door de Vlaamse Regering wordt vastgesteld en het storten van de bijdrage, vermeld in artikel 7.1.10, §3/1, eerste lid, wat niet meer kan worden verwezenlijkt voordat de volgende quotuminleveringsperiode met inlevering op 31 maart 2019 aanvangt en de hoogte van de te behalen quota zijn vastgesteld. Daarom kunnen wijzigingen die daarop rechtstreeks of onrechtstreeks ingrijpen niet van toepassing worden op een lopende quotum verplichting (met andere woorden de inleveringsperiode eindigend op 31 maart 2018). Zij kunnen dan ook ten vroegste inwerken op de inleveringsperiode die start op vanaf 1 april 2018.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie,

Bart TOMMELEIN

VOORONTWERP VAN DECREET
van 13 oktober 2017

Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de aanpassing van de groenestroomdoelstellingen, de WKK-doelstellingen en de energieheffing

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, laatst gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 66°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:
"66°/1 hoogspanning: een nominaal spanningsniveau van 30 kilovolt of hoger;"

2° er wordt een punt 77°/1 ingevoegd dat luidt als volgt:
"77°/1 laagspanning: een nominaal spanningsniveau van 1000 volt of lager;"

3° er wordt een punt 86°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:
"86°/1 middenspanning: een nominaal spanningsniveau van meer dan 1000 volt en lager dan 30 kilovolt;".

4° er wordt een punt 111°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:
"111°/1 residentiële afnemer: elke natuurlijke persoon aangesloten op een elektriciteitsdistributienet op laagspanning, die elektriciteit afneemt om te voorzien in zijn behoeften of die van de personen die samen met hem in de woning in kwestie gedomicilieerd zijn, behoudens in het geval dat het leveringscontract voor de levering van elektriciteit op het afnamepunt in kwestie werd gesloten door een onderneming, zoals bedoeld in artikel I.4, 1° van het Wetboek van economisch recht;"

Art. 3. In artikel 7.1.10, §2 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2012 en gewijzigd bij het decreet van 27 november 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt punt 6° vervangen door wat volgt:
"6° 0,205 in 2018;"

2° aan het tweede lid wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:
"7° 0,215 in 2019 en daarna;"

Art. 4. In artikel 7.1.11, §2 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid, 14° worden de woorden "en daarna;" toegevoegd;

2° in het eerste lid worden punten 15° en 16° opgeheven.

Art. 5. Artikel 14.1.1 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt

"Art. 14.1.1. § 1. Vanaf heffingsjaar 2018 wordt een maandelijkse heffing vastgesteld per afnamepunt gelegen in het Vlaamse Gewest:
1° op het elektriciteitsdistributienet;
2° op het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit;
3° op een gesloten distributienet van elektriciteit;
4° op het transmissienet, met inbegrip van de netten vermeld in artikel 2, 41° en 42° van de federale Elektriciteitswet.

§ 2. De heffing, vermeld in §1, is verschuldigd door elke afnemer die in de loop van het heffingsjaar volgens het toegangsregister titularis was van een afnamepunt, vermeld in § 1.

Het geheel van afnamepunten van een gesloten distributienet, vermeld in paragraaf 1, 3°, dat voldoet aan artikel 1.1.3, 56°/2, en van een gesloten industrieel net, vermeld in

artikel 2, 41° van de federale Elektriciteitswet, wordt echter als één afnamepunt beschouwd. De heffing is in dat geval verschuldigd door de afnemer die volgens het toegangsregister titularis was van het afnamepunt op het transmissienet, het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, het elektriciteitsdistributienet.”.

Art. 6. Artikel 14.1.2 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 14.1.2. Het tarief van de heffing bedraagt per afnamepunt per maand dat de afnemer in het heffingsjaar is aangesloten geweest op een van de netten, vermeld in artikel 14.1.1, § 1 :
1° voor de volgende afnemers die aangesloten zijn op laagspanning:
a) voor residentiële afnemers: 42 eurocent per maand;
b) voor niet-residentiële afnemers: 7,87 euro per maand;
2° voor de afnemers die aangesloten zijn op middenspanning: 150,00 euro per maand;
3° voor afnemers die aangesloten zijn op hoogspanning 875,00 euro per maand.”.

Art. 7. Artikel 14.1.3 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 14.1.3. De heffing, vermeld in dit hoofdstuk, wordt van rechtswege met ingang van heffingsjaar 2019 jaarlijks op 1 januari geïndexeerd door het tarief, vermeld in artikel 14.1.2, te vermenigvuldigen met het indexcijfer van de consumptieprijzen, vastgesteld voor de maand oktober van het vorige heffingsjaar, en te delen door het indexcijfer van de consumptieprijzen, vastgesteld voor de maand december van het jaar 2017.”.

Art. 8. In de plaats van artikel 14.1.3/1 van hetzelfde decreet, vernietigd bij het arrest nr. 83/2017 van 22 juni 2017 van het Grondwettelijk Hof, komt een nieuw artikel 14.1.3/1, dat luidt als volgt:

“Art. 14.1.3/1. Het tarief, vermeld in artikel 14.1.2, 1°, van dit decreet, wordt verminderd tot 0,00 euro als afnemer, vermeld in artikel 14.1.1, §2, een beschermde afnemer is, als vermeld in artikel 1.1.1, §2, 7°, van het Energiebesluit van 19 november 2010.

Deze vermindering wordt toegepast pro rata temporis voor de periode dat de afnemer of het afnamepunt tot de categorieën, vermeld in het eerste lid, behoort”.

Art. 9. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2018.

Brussel,……

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie,

Bart TOMMELEIN

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

MINARAAD
milieu & natuur

Minaraad
Kliniekstraat 25 - 4de verdieping
1070 Brussel
T 02 558 01 30
F 02 558 01 31
E info@minaraad.be
www.minaraad.be

De heer Bart Tommelein
Vlaams minister van Begroting,
Financiën en Energie
Kreupelenstraat 2
1000 Brussel

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
13/10/2017		02/M6/2017/410	/

Datum	Vragen naar / e-mail	Telefoon
24/10/2017	Jan.verheeke@minaraad.be	02 558 01 36

Betreft: ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de aanpassing van de groenestroomdoelstellingen, de WKK-doelstellingen en de energieheffing

Mijnheer de minister,

Op 18 oktober 2017 ontving de Minaraad de in rand vermelde adviesvraag. De Minaraad besliste evenwel om deze adviesvraag niet te behandelen en geen advies uit te brengen.

Met vriendelijke groeten,

Jan Verheeke
Secretaris

Vlaanderen
is omgevingsbewust

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

SERV
sterk door overleg

Advies

Wijziging energiedecreet: energieheffing en quota

Brussel, 26 oktober 2017

SERV_20171026_energieheffing_ADV (003)
Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen • Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11
info@serv.be • www.serv.be

Wijziging energiedecreet: energieheffing en quota

Adviesvraag: Ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de aanpassing van de groenestroomdoelstellingen, de WKK-doelstellingen en de energieheffing

Adviesvrager: Bart Tommelein - Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

Ontvangst adviesvraag: 18 oktober 2017

Adviestermijn: 10 dagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)

Goedkeuring raad: 27 oktober 2017

Contactpersoon: Annemie Bollen - abollen@serv.be

SERV
sterk door overleg

De heer Bart Tommelein
Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie
Kreupelenstraat2
B-1000 BRUSSEL

contactpersoon
Annemie Bollen
abollen@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20171026_energieheffing

Brussel
26 oktober 2017

Adviesvraag energiedecreet energieheffing en quota

Mijnheer de minister

Op 18 oktober 2017 ontving de SERV uw adviesvraag over het voorstel tot aanpassing van de energieheffing en de quota voor groene stroomcertificaten en WKK-certificaten. De toegestane adviestermijn van 10 dagen laat echter niet toe om het dossier grondig te analyseren en te onderbouwen en om het overleg hierover tijdig af te ronden.

Niettemin vindt de raad de voorstellen tot wijziging van de financiering van de het energiebeleid erg belangrijk. Daarom zal de raad hierover midden november 2017 een uitgebreid advies met bijhorende analyse uitbrengen. Dat advies zal ook ingaan op de recent voorgestelde subdoelstellingen voor 2020 inzake hernieuwbare energie.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Ann Vermorgen
voorzitter

SERV_20171026_energieheffing_ADV (003)

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen • Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11
info@serv.be • www.serv.be

VOORONTWERP VAN DECREET
van 27 oktober 2017

Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de aanpassing van de groenestroomdoelstellingen, de WKK-doelstellingen en de energieheffing

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, laatst gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 66°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:
"66°/1 hoogspanning: een nominaal spanningsniveau van 30 kilovolt of hoger;"

2° er wordt een punt 77°/1 ingevoegd dat luidt als volgt:
"77°/1 laagspanning: een nominaal spanningsniveau van 1000 volt of lager;"

3° er wordt een punt 86°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:
"86°/1 middenspanning: een nominaal spanningsniveau van meer dan 1000 volt en lager dan 30 kilovolt;".

4° er wordt een punt 111°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:
"111°/1 residentiële afnemer: elke natuurlijke persoon aangesloten op een elektriciteitsdistributienet op laagspanning, die elektriciteit afneemt om te voorzien in zijn behoeften of die van de personen die samen met hem in de woning in kwestie gedomicilieerd zijn, behoudens in het geval dat het leveringscontract voor de levering van elektriciteit op het afnamepunt in kwestie werd gesloten door een onderneming, zoals bedoeld in artikel I.4, 1° van het Wetboek van economisch recht;"

Art. 3. In artikel 7.1.10, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2012 en gewijzigd bij het decreet van 27 november 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, tweede lid wordt punt 6° vervangen door wat volgt:
"6° 0,205 in 2018;"

2° aan paragraaf 2, tweede lid wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:
"7° 0,215 in 2019 en daarna;"

3° in paragraaf 3/1, eerste lid wordt na het woord "ondernemingsniveau" de woorden "of vestigingsniveau" ingevoegd;

4° in paragraaf 3/1, eerste lid worden telkens na de woorden "de betrokken onderneming" de woorden "of vestiging" toegevoegd;

5° in paragraaf 3/1, eerste lid wordt het woord "bedrijven" vervangen door de woorden "ondernemingen of vestigingen";

6° aan paragraaf 3/1, eerste lid wordt de zin "Dit houdt in dat in afwijking van paragraaf 3 de factor Ev, vermeld in paragraaf 2, wordt verminderd met 100% van de hoeveelheid elektriciteit die werd afgenomen op het afnamepunt van de betrokken onderneming of vestigingseenheid naar rato van de hoeveelheid elektriciteit die werd afgenomen op het afnamepunt gedurende de periode in het jaar n-1 waarvan de certificaatplichtige, vermeld in paragraaf 1, toegangshouder was." Toegevoegd;

7° aan paragraaf 3/1, tweede lid wordt de zin "De Vlaamse Regering maakt de toepassing van deze paragraaf afhankelijk van het storten van een bijdrage in het Energiefonds in het jaar n-1" toegevoegd.".

Art. 4. In artikel 7.1.11, §2 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid, 14° worden de woorden "en daarna;" toegevoegd;

2° in het eerste lid worden punten 15° en 16° opgeheven.

Art. 5. Artikel 14.1.1 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt

"Art. 14.1.1. § 1. Vanaf heffingsjaar 2018 wordt een maandelijkse heffing vastgesteld per afnamepunt gelegen in het Vlaamse Gewest:
1° op het elektriciteitsdistributienet;
2° op het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit;
3° op een gesloten distributienet van elektriciteit;
4° op het transmissienet, met inbegrip van de netten vermeld in artikel 2, 41° en 42° van de federale Elektriciteitswet.

§ 2. De heffing, vermeld in §1, is verschuldigd door elke afnemer die in de loop van het heffingsjaar volgens het toegangsregister titularis was van een afnamepunt, vermeld in § 1.

Het geheel van afnamepunten van een gesloten distributienet, vermeld in paragraaf 1, 3°, dat voldoet aan artikel 1.1.3, 56°/2, en van een gesloten industrieel net, vermeld in artikel 2, 41° van de federale Elektriciteitswet, wordt echter als één afnamepunt beschouwd. De heffing is in dat geval verschuldigd door de afnemer die volgens het toegangsregister titularis was van het afnamepunt op het transmissienet, het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, het elektriciteitsdistributienet.".

Art. 6. Artikel 14.1.2 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 14.1.2. Het tarief van de heffing bedraagt per afnamepunt per maand dat de afnemer in het heffingsjaar is aangesloten geweest op een van de netten, vermeld in artikel 14.1.1, § 1 :
1° voor de volgende afnemers die aangesloten zijn op laagspanning:
a) voor residentiële afnemers: 42 eurocent per maand;
b) voor niet-residentiële afnemers: 7,87 euro per maand;
2° voor de afnemers die aangesloten zijn op middenspanning: 150,00 euro per maand;
3° voor afnemers die aangesloten zijn op hoogspanning 875,00 euro per maand.".

Art. 7. Artikel 14.1.3 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 14.1.3. De heffing, vermeld in dit hoofdstuk, wordt van rechtswege met ingang van heffingsjaar 2019 jaarlijks op 1 januari geïndexeerd door het tarief, vermeld in artikel 14.1.2, te vermenigvuldigen met het indexcijfer van de consumptieprijzen, vastgesteld voor de maand oktober van het vorige heffingsjaar, en te delen door het indexcijfer van de consumptieprijzen, vastgesteld voor de maand december van het jaar 2017.".

Art. 8. In de plaats van artikel 14.1.3/1 van hetzelfde decreet, vernietigd bij het arrest nr. 83/2017 van 22 juni 2017 van het Grondwettelijk Hof, komt een nieuw artikel 14.1.3/1, dat luidt als volgt:

"Art. 14.1.3/1. Het tarief, vermeld in artikel 14.1.2, 1°, van dit decreet, wordt verminderd tot 0,00 euro als afnemer, vermeld in artikel 14.1.1, §2, een beschermde afnemer is, als vermeld in artikel 1.1.1, §2, 7°, van het Energiebesluit van 19 november 2010.

Deze vermindering wordt toegepast pro rata temporis voor de periode dat de afnemer of het afnamepunt tot de categorieën, vermeld in het eerste lid, behoort.".

Art. 9. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2018.

In afwijking van het eerste lid blijft artikel 7.1.10, § 3/1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, in de lezing voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel 3, 6°, van toepassing op de inleveringsperiode die eindigt op 31 maart 2018.

Brussel,……

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie,

Bart TOMMELEIN

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 62.377/3
van 1 december 2017

over

een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest
‘houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de aanpassing van de groenestroomdoelstellingen, de WKK-doelstellingen en de energieheffing’

Op 27 oktober 2017 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Energie verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet 'houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de aanpassing van de groenestroomdoelstellingen, de WKK-doelstellingen en de energieheffing'.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 21 november 2017. De kamer was samengesteld uit Jan SMETS, staatsraad, voorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tim CORTHAUT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 1 december 2017.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2.1. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest voorziet in twee soorten maatregelen om het overschot aan groenestroom- en warmtekrachtcertificaten weg te werken en de certificatenmarkt te herstellen.

2.2. Enerzijds worden de doelstellingen voor het inleveren van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten gewijzigd (artikelen 3 en 4 van het ontwerp). Zo wordt in artikel 7.1.10, § 2, tweede lid, van het decreet van 8 mei 2009 'houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid' (hierna: het Energiedecreet) de factor Gr voor 2019 en daarna opgetrokken tot 0,215 (artikel 3, 1° en 2°). Tevens wordt het toepassingsgebied van de beperking waarin artikel 7.1.10, § 3/1, van het Energiedecreet voorziet, uitgebreid tot individuele vestigingen van ondernemingen (artikel 3, 3° tot 5°) en wordt er in dat artikel bepaald dat de storting van de betrokken bijdrage in het Energiefonds ertoe leidt dat de factor Ev wordt verminderd met 100% van de door de betrokken onderneming of vestigingseenheid op het afnamepunt afgenomen elektriciteit (artikel 3, 6° en 7°), zodat die onderneming of vestiging vrijgesteld is van de verplichting om certificaten in te dienen. In artikel 7.1.11, § 2, van het Energiedecreet wordt bepaald dat de factor W ook na 2019 0,112 bedraagt (artikel 4).

2.3. Anderzijds wordt de door het Grondwettelijk Hof vernietigde energieheffing[2] vervangen door een nieuwe energieheffing, ter financiering van het Energiefonds dat wordt ingezet voor de opkoop van het certificatenoverschot (artikelen 5 tot 8). De heffing wordt vastgesteld per afnamepunt gelegen in het Vlaamse Gewest op het elektriciteitsdistributienet, op het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, op gesloten distributienetten en op het federale transmissienet (artikel 5). Bij het vaststellen van het tarief van de nieuwe energieheffing wordt een onderscheid gemaakt tussen residentiële en niet-residentiële afnemers die aangesloten zijn op laagspanning, afnemers aangesloten op middenspanning en afnemers aangesloten op hoogspanning (artikel 6). In het verlengde hiervan wordt in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet voorzien in definities van 'hoogspanning', 'laagspanning', 'middenspanning' en 'residentiële afnemer' (artikel 2). Tevens wordt de indexering van het tarief geregeld (artikel 7) en wordt het tarief voor beschermde afnemers tot nul euro herleid (artikel 8).

2.4 Het aan te nemen decreet treedt in werking op 1 januari 2018, met dien verstande dat artikel 7.1.10, § 3/1, van het Energiedecreet nog in de lezing voorafgaand aan de

[1] Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

[2] GwH 22 juni 2017, nr. 83/2017.

inwerkingtreding van artikel 3, 6°, van het aan te nemen decreet, wordt toegepast voor de lopende inleveringsperiode, die eindigt op 31 maart 2018 (artikel 9).

BEVOEGDHEID

3.1. Het Vlaamse Gewest is bevoegd voor de ontworpen regeling van het inleveren van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten (artikelen 3 en 4 van het ontwerp) op grond van zijn bevoegdheid inzake de hernieuwbare energiebronnen (artikel 6, § 1, VII, eerste lid, f), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen').

3.2.1. Als belasting valt de in de artikelen 5 tot 8 van het ontwerp bedoelde heffing onder de toepassing van artikel 170, § 2, van de Grondwet. Op grond van die bepaling zijn de gewesten bevoegd om gewestelijke belastingen te heffen, maar de federale wetgever kan daarop uitzonderingen bepalen. Met toepassing van die bepaling heeft de federale wetgever onder meer alle materies die al het voorwerp uitmaken van een federale belasting, van de fiscale bevoegdheid van de gewesten uitgesloten,[3] zodat de gewesten slechts een belasting kunnen heffen op "maagdelijke" materies.[4]

3.2.2. In het aangehaalde arrest nr. 83/2017 heeft het Grondwettelijk Hof ten aanzien van de bij het decreet van 18 december 2015 'houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2016' gewijzigde energieheffing het volgende geoordeeld:

> "(...) hoewel nog steeds een forfaitair basisbedrag wordt geïnd terwijl voor bepaalde afnamepunten geen enkel verbruik wordt vastgesteld – wat op zich zou kunnen leiden tot de overweging dat, wat die afnamepunten betreft, het niet gaat om een dubbele belasting ten opzichte van de federale bijdrage –, wordt het bedrag van de heffing eveneens vastgesteld, ten laste van de heffingsplichtige, op basis van het jaarlijkse elektriciteitsverbruik, dat zelf wordt berekend op basis van de voortschrijdende jaarlijkse som van de afnamen. Doordat de in het geding zijnde heffing op die manier gekoppeld is aan die afgenomen hoeveelheid elektriciteit, heeft zij tot gevolg dat aan de houder van een afnamepunt een belasting wordt opgelegd die niet kan worden onderscheiden van die waarin is voorzien in de federale bepalingen die het elektriciteitsverbruik zelf belasten."[5]

3.2.3. In tegenstelling tot de door het Grondwettelijke Hof vernietigde energieheffing, voorziet de ontworpen regeling in een maandelijkse heffing per afnamepunt, zoals ook het geval was in de regeling voor die gewijzigd werd bij het decreet van 18 december 2015. De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft omtrent die regeling het volgende geoordeeld:

> "De voorliggende regeling betreft eveneens een belasting van de eindafnemers met het oog op de financiering van sommige kosten verbonden aan de regulering en de

[3] Artikel 1 van de wet van 23 januari 1989 'betreffende de in artikel 110, § 1 en 2, van de Grondwet bedoelde belastingsbevoegdheid'.

[4] GwH 21 januari 1998, nr. 4/1998, B.5.4; GwH 5 juli 2000, nr. 86/2000, B11.6; GwH 17 juli 2003, nr. 100/2003, B.8.6; GwH 19 september 2007, nr. 119/2007, B.4.5; GwH 4 maart 2008, nr. 44/2008, B.4.5; GwH 6 april 2011, nr. 50/2011, B.57.3 en GwH 22 juni 2017, nr. 83/2017, B.5.5, telkens met verwijzing naar *Parl.St.* Senaat, 1988-89, nr. 562-2, 160.

[5] GwH 22 juni 2017, nr. 87/2017, B.11.

controle op de elektriciteitsmarkt. Niettemin moet worden vastgesteld dat de belasting verschilt van de federale bijdrage, doordat de nieuwe heffing niet afhangt van de hoeveelheid afgenomen elektriciteit, maar een maandelijkse bijdrage is per afnamepunt.

De federale bijdrage is dus niet van dien aard dat ze het Vlaamse Gewest de bevoegdheid ontneemt om een heffing als bepaald in het amendement op te leggen."[6]

In het aangehaalde arrest nr. 83/2017 van 22 juni 2017 kwam het Grondwettelijk Hof tot eenzelfde conclusie:

"Zoals zij was bepaald bij het decreet van 19 december 2014, verschilde de belastbare materie van de heffing, die oorspronkelijk werd gevormd door het afnamepunt op een distributienet in het Vlaamse Gewest, daadwerkelijk van die van de federale bijdrage die was ingevoerd bij artikel 21*bis* van de wet van 29 april 1999, wegens het forfaitaire karakter van die heffing en wegens de omstandigheid dat elke houder van een afnamepunt die heffing verschuldigd was louter wegens het bestaan van dat afnamepunt, los van de afgenomen hoeveelheid elektriciteit, zelfs indien die hoeveelheid gelijk was aan nul of negatief was."[7]

Er kan derhalve worden geconcludeerd dat de ontworpen regeling niet voorziet in een belasting op een materie die al het voorwerp uitmaakt van een federale belasting.

3.2.4. Het gegeven dat bij het bepalen van het tarief van de heffing een onderscheid wordt gemaakt tussen afnemers aangesloten op laag-, midden-, of hoogspanning, doet hieraan geen afbreuk. De aard van die aansluiting is immers niet bepalend voor de omvang van het verbruik, maar refereert veeleer aan de capaciteit van de aansluiting. Ook het onderscheid dat wordt gemaakt tussen de verschillende soorten van afnemers aangesloten op het laagspanningsnet (beschermde afnemers, andere residentiële afnemers, en niet-residentiële afnemers), houdt geen verband met het verbruik van die afnemers, zodat de belastbare materie van de heffing verschilt van die van de federale bijdrage ingevoerd bij artikel 21*bis* van de wet van 29 april 1999 'betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt'.

De differentiaties die de ontworpen heffing bevat nemen bijgevolg niet weg dat de belastbare materie een fundamenteel verschillend karakter vertoont ten opzichte van die federale bijdrage, aangezien ze duidelijk onderscheiden is van de belasting van het elektriciteitsverbruik zelf.[8]

3.2.5. Vermits de bevoegdheid van de gewesten om gewestelijke belastingen te heffen in beginsel niet is gebonden aan hun materiële bevoegdheid, verzetten de bevoegdheidverdelende regels zich er niet tegen dat de ontworpen heffing ook wordt geheven op afnamepunten op het transmissienet, met inbegrip van de netten vermeld in artikel 2, 41° (de gesloten industriële netten) en 2, 42° (het federale tractienet spoor) van de wet van 29 april 1999. Ofschoon de regeling van die netten, gelet op hun spanningsniveau, tot de materiële bevoegdheid van de

[6] Adv.RvS 56.739/1-3 van 24 oktober 2014 over amendementen op het voorontwerp van decreet dat heeft geleid tot het decreet van 19 december 2014 'houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015', *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 132/4, 80, opmerking 3 bij amendement X+8.

[7] GwH 22 juni 2017, nr. 87/2017, B.11, tweede alinea.

[8] Vgl. GwH 22 juni 2017, nr. 87/2017, B.11, derde en vierde alinea.

federale overheid behoort, kunnen ze door de gewesten worden belast, onder voorbehoud van hetgeen wordt bepaald in artikel 170, § 2, tweede lid, van de Grondwet.

3.3.1. Bij de uitoefening van zijn fiscale bevoegdheid moet de decreetgever er evenwel op toezien dat de uitoefening door de federale overheid van diens materiële bevoegdheden niet onmogelijk of overdreven moeilijk wordt gemaakt.[9]

In het ontworpen artikel 14.1.1, § 2, tweede lid, van het Energiedecreet (artikel 5 van het ontwerp) wordt enkel ten aanzien van de gesloten distributienetten die voldoen aan artikel 1.1.3, 56°/2, van het Energiedecreet, en van de gesloten industriële netten vermeld in artikel 2, 41°, van de wet van 29 april 1999, bepaald dat het geheel van afnamepunten van die netten als één afnamepunt wordt beschouwd, zodat de maandelijkse heffing slechts eenmaal verschuldigd zal zijn. Die regeling geldt niet voor het geheel van de afnamepunten van het in artikel 2, 42°, van de wet van 29 april 1999 bedoelde federale tractienet spoor, zodat alle afnamepunten van dat net afzonderlijk worden belast. Daarbij komt nog dat, gelet op het spanningsniveau op dat net, meestal de tarieven bedoeld in het ontworpen artikel 14.1.2, 2° en 3°, van het Energiedecreet van toepassing zullen zijn.

De vraag rijst of de ontworpen regeling aldus de uitoefening van de federale bevoegdheid inzake de sporen beheerd door de Nationale Maatschappij der Spoorwegen (hierna: NMBS) (artikel 6, § 1, X, eerste lid, 2°*bis*, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980), en in het bijzonder inzake het federale tractienet spoor,[10] niet onmogelijk maakt of minstens ernstig bemoeilijkt.

3.3.2. Hieromtrent om uitleg gevraagd, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

> "3. Het argument dat door de heffing en het uitoefenen van de gewestelijke fiscale bevoegdheden de uitoefening van de bevoegdheden van de federale overheid onmogelijk of overdreven moeilijk wordt gemaakt, is niet ernstig. Vooreerst is de hoogte van de heffing niet van die aard dat daardoor de NMBS niet of moeilijk aan zijn taken kan voldoen, noch wordt in de werking van een dergelijk net, wat wel tot de federale bevoegdheid behoort, ingegrepen.
>
> Het feit dat de federale wetgever de bedoeling had het tractienet spoor als een 'één en ondeelbaar' net voor het hele land te beschouwen moet overigens worden genuanceerd. De opdeling op grond van de materiële bevoegdheid als een 'federaal elektriciteitsnet' staat immers niet in de weg dat zo een type van net aan gewestelijke belastingregels wordt onderworpen of dat specifieke materiële energiebevoegdheden van de gewesten niet ook op dat net van toepassing zou zijn. In dat geval zou immers in het belang van de 'één en ondeelbaarheid' dat net ook moeten worden uitgesloten van toepassing van de verschillende gewestelijke certificatenverplichtingen en quotaregelingen, wat om evidente

[9] GwH 17 juli 2003, nr. 100/2003, B.6.3; GwH 24 maart 2014, nr. 46/2004, B.3; GwH 30 juni 2005, nr. 114/2005, B.13; GwH 13 juni 2013, nr. 83/2013, B.3.6; GwH 12 juni 2014, nr. 91/2014, B.4.1.

[10] Zie dienaangaande: adv.RvS 50.180/3-1/V van 29 augustus 2011 over amendementen aan het voorontwerp van wet 'tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen', *Parl.St.* Kamer 2011-12, nr. 53-1725/003, 14, opmerking 3.2; adv.RvS 53.817/3 van 16 oktober 2013 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 26 december 2013 'houdende diverse bepalingen inzake energie', *Parl.St.* Kamer 2013-14, nr. 53-3155/001, 61-62, opmerking 8.2.3.

bevoegdheidsredenen niet het geval is. Ondanks de 'technische en economische ondeelbaarheid' van het tractienetspoor is dat net ook onderworpen aan die regels die op dat punt binnen elk van de drie gewesten van toepassing zijn.

Er dient in dit kader op te worden gewezen dat het federale tractienet spoor conform artikel 7.1.10, §3, vijfde lid van het Energiedecreet voor toepassing van de certificatenverplichting evenmin als één afnamepunt wordt beschouwd, terwijl dit voor de gesloten distributienetten of gesloten industriële netten wel het geval is. Het geheel van afnemers die instaan voor het verzorgen van openbaar vervoer (tractienetten spoor (NMBS) en tram (De Lijn)) wordt in dat kader niet als één afnamepunt beschouwd.

Een andersluidende toepassing in het kader van de heffing zou dan overigens op zijn beurt voor een discriminatie zorgen tussen enerzijds het tractienet spoor en anderzijds de verschillende tractienetten van de gewestelijke vervoersmaatschappij De Lijn (het net van de kusttram, de stedelijke tractienetten tram in Gent, Antwerpen) en de MIVB-tramnetten vanuit Brussel richting Vlaams Brabant op het grondgebied Vlaamse Gewest (Tervuren, Kraainem Wezembeek-Oppem).

Het materiele toepassingsgebied van de nieuwe heffing zelf is dan ook mede bepaald parallel aan het toepassingsgebied van de certificatenregeling, waarbij enkel de gesloten netten (hetzij de gewestelijke gesloten distributienetten, hetzij de federale gesloten industriële netten) als één afnamepunt worden beschouwd.

Op dat punt moet dan ook worden opgemerkt dat de arresten nr. 135/2012 en nr. 98/2013 wel degelijk relevant zijn: de energieheffing dient immers mede tot de financiering van het hernieuwbare energiebeleid en beleid m.b.t. rationeel energiegebruik wat juist conform die arresten op het land een exclusieve gewestbevoegdheid is ongeacht het spanningsniveau. Het argument van de federale regering dat de gewestelijke bevoegdheid uit artikel 6, §1, VII, f) en h) van de BWHI als het ware ondergeschikt is aan de federale bevoegdheid inzake het vervoer van gas en elektriciteit, omdat het een de aangelegenheden betreft die wegens hun technische en economische ondeelbaarheid een gelijke behandeling op nationaal vlak behoefde, als bedoeld in artikel 6, §1, VII, tweede lid, werd expliciet door het Hof verworpen. Het argument kan dan ook worden gemaakt dat een heffing die dient tot financiering ervan ook kan worden geacht binnen die gewestelijke materiële bevoegdheden te vallen. Verder kan dan ook worden geconcludeerd dat een dergelijke ondeelbaarheid beperkt is tot het materiele toepassingsgebied waarover het gaat, en geen beperking kan inhouden van andere materiële bevoegdheden op het vlak van energie of belastingrecht. Er dient hierbij in herinnering worden gebracht dat het tractienet spoor ook geen materie betreft die door de federale regelgever werd aangeduid als een materie die conform artikel 170, §2, tweede lid GW aan de gewestelijke belastingbevoegdheid werd onttrokken.

Enkel het geheel van afnamepunten van een gesloten distributienet dat voldoet aan artikel 1.1.3, 56°/2, en van een net, vermeld in artikel 2, 41° van de federale Elektriciteitswet, wordt echter als één afnamepunt beschouwd. De heffing is in dat geval verschuldigd door de afnemer die volgens het toegangsregister titularis was van het afnamepunt op het transmissienet, het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, het elektriciteitsdistributienet. Dit vloeit voort uit de adviezen van de VREG. De bijzondere problematiek van de gesloten distributienetten werd herhaaldelijk belicht door de Vlaamse energieregulator VREG in haar adviezen:

http://www.vreg.be/sites/default/files/document/advice/adv-2014-04.pdf;

http://www.vreg.be/sites/default/files/document/adv-2015-04.pdf

Bij gesloten distributienetten/industriële netten, waarbij meerdere afnemers zich achter slechts één afnamepunt bevinden, is over die individuele eindafnemers achter het ene afnamepunt geen verdere informatie beschikbaar. Bijgevolg was er een noodzaak in te gaan op bemerkingen die hieromtrent door de VREG werden geformuleerd in haar adviezen.

Deze adviezen werden gedurende de periode dat de eerste forfaitaire heffing, zoals ingevoerd via het programmadecreet van 19 december 2014 van toepassing was, niet gevolgd, maar in de praktijk bleek dat de bemerkingen van de VREG terecht waren, en dat er relevante zeer concrete redenen zijn om wat betreft de aangeslotenen op een gesloten distributienet één afnamepunt te beschouwen en de afnemer die volgens het toegangsregister de titularis is van het 'gesloten distributienetafnamepunt' als heffingsplichtige aan te merken. De praktische en objectieve reden hiertoe is dat eenvoudigweg de achterliggende elektriciteitsafnemers niet gekend of geregistreerd zijn. Het is dan ook *in concreto* niet werkbaar voor elk van deze afnemers een eigen afzonderlijk afnamepunt in aanmerking te nemen. In het kader van het decreet van 18 december 2015 werden deze adviezen gevolgd. Ook dit decreet volgt op dit punt de stelling van de regulator. Indien een eenvoudige aanpassing mogelijk zou zijn, dan was dit overigens door de regulator wel aangeduid.

De regel dat per gesloten distributienet één afnamepunt in aanmerking wordt genomen is dus noodzakelijk gezien de onmogelijkheid tot een heffing over te gaan in hoofde van elk van de achterliggende afnemers en stoelt dus wel degelijk op een praktische reden. Aangezien de gesloten industriële netten, vermeld in artikel 2, 41° van de federale Elektriciteitswet het federale equivalent vormt van de Vlaamse gesloten distributienetten en met exact dezelfde problematiek worden geconfronteerd, wordt deze maatregel ook naar hen uitgebreid.

Deze argumentatie gaat echter niet op voor het tractienetspoor, dat principieel ook onder het toepassingsgebied van deze heffing valt. Vooreerst is dit juridisch gezien op basis van de federale Elektriciteitswet een apart type net (art. 2, 42° van de federale Elektriciteitswet). Het 'tractienet spoor' is immers de elektrische installaties van de spoorweginfrastructuurbeheerder die nodig zijn voor de uitbating van het spoorwegnet, waaronder installaties voor het transformeren en overbrengen van elektrische stroom ten behoeve van de diensten van tractie, veiligheid, seinwezen, telecommunicatie, wissels en verlichting, onderstations en bovenleidingen, met uitzondering van de elektrische installaties van de achterliggende afnemers, aangesloten op het tractienet spoor. Het opzet en filosofie van dit net verschilt dan ook fundamenteel van gesloten netten. Ook de federale wetgever achtte zodoende dit net een *sui generis* net dat fundamenteel verschilt van de federale gesloten industriële netten. Tot slot kan hier wel degelijk een correcte identificatie van de achterliggende afnemer (namelijk de spoorwegnetbeheerder) worden gemaakt, zodat het argument om als één belastbaar afnamepunt te worden beschouwd, wat de reden voor de vrijstellingsregeling is, hier niet opgaat. Meer nog, de federale wetgever heeft de omschrijving van wat het tractienet spoor inhoudt juist expliciet gewijzigd ten einde de elektrische installaties van de achterliggende afnemers expliciet uit te sluiten."

3.3.3. Als zou blijken dat de ontworpen regeling, door het geheel van afnamepunten van het federaal tractienet spoor niet als één afnamepunt te beschouwen, een onevenredige last zou leggen op de NMBS, waardoor de NMBS niet of zeer moeilijk zijn taken zou kunnen voldoen, zou die regeling niet bestaanbaar zijn met evenredigheidsbeginsel dat het Vlaamse Gewest bij de uitoefening van zijn fiscale bevoegdheid moet in acht nemen.

De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft evenwel geen zicht op het aantal afnamepunten van het federaal tractienet spoor, op de toepasselijke tarieven op elk van die afnamepunten, en op het totaalbedrag van de heffingen die op al die afnamepunten samen verschuldigd zijn. Hij kan dan ook niet de gevolgen van de ontworpen regeling voor de NMBS inschatten en dus ook niet de gevolgen voor de bevoegdheidsoefening door de federale overheid. Op dat punt moet een voorbehoud worden gemaakt.

VORMVEREISTEN

4.1.1. De ontworpen regeling betreffende het inleveren van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten doet vragen rijzen met betrekking tot de verenigbaarheid van die regeling, en van de financiering van de groenestroom- en warmtekrachtcertificaten in het algemeen, met het recht van de Europese Unie inzake staatssteun.

4.1.2. In dat verband kan in herinnering worden gebracht dat de Raad van State, afdeling Wetgeving, er al eerder op heeft gewezen dat de regeling van de certificatenverplichting deel kan uitmaken van een staatssteunregeling. In advies 58.047/3/1-V van 25 augustus 2015 werd daarover het volgende opgemerkt:

> "4.1. De vrijstellingen waarin wordt voorzien bij de amendementen 3 en 4 moeten beschouwd worden als staatssteun. Een maatregel, in welke vorm dan ook, vormt volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie met betrekking tot artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: VWEU) staatssteun indien vier voorwaarden zijn vervuld, 'te weten dat het gaat om een maatregel van de staat of met staatsmiddelen bekostigd, dat deze maatregel het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig kan beïnvloeden, dat de maatregel de begunstigde ervan een selectief voordeel verschaft en dat hij de mededinging vervalst of dreigt te vervalsen'[11]. In het voorliggende geval wordt aan een aantal sectoren en (energie-intensieve) bedrijven een vermindering toegestaan met betrekking tot de ruimer geldende verplichting om een aantal groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten in te leveren. Het verlenen van een gehele of gedeeltelijke vrijstelling van een last die normaal op de ondernemingen rust, kan als een voordeel worden beschouwd.
>
> 4.2. Uit de toelichting bij amendement 3 kan worden afgeleid dat de keuze van de sectoren is ingegeven door de mate waarin zij onderworpen zijn aan concurrentie en dat om die reden de bestaande vrijstelling voor het openbaar vervoer moeilijker wordt gemaakt, terwijl de vrachtbehandelaars in de zeehavens juist onder de vrijstellingsregeling worden gebracht. Voor zover het effect van een dergelijke maatregel op de interstatelijke handel en op de mededinging al niet moet worden vermoed,[12] wordt het effect in dit geval bijgevolg door de stellers zelf erkend. Aangezien de vrijstellingen specifiek worden gegeven aan bepaalde industriële actoren en grote verbruikers en de regeling zo wordt opgevat dat sommige sectoren juist niet of in veel mindere mate het voordeel van die vrijstellingen genieten, moet ook worden aangenomen dat de ontworpen maatregel selectief is.

[11] *Voetnoot 5 van het aangehaalde arrest:* HvJ 19 december 2013, C-262/13, *Association Vent de Colère*, punt 15.

[12] *Voetnoot 6 van het aangehaalde arrest:* HvJ 14 januari 2015, C-518/13, *Eventech*, punten 64-71.

4.3. Op het eerste gezicht lijkt het dat het systeem van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten niet uit staatsmiddelen wordt bekostigd, maar wordt gefinancierd via lasten die rechtstreeks werden opgelegd aan de verbruikers, zonder dat er overheidsmiddelen bij betrokken waren, zodat die maatregel niet als staatssteun kon worden beschouwd in het licht van het arrest *PreussenElektra*.[13] Zoals de Raad van State reeds eerder heeft uiteengezet, is die situatie evenwel in een ander licht komen te staan door de invoering van de banking van groenestroomcertificaten,[14] en de daartegenover staande garantie van de Vlaamse Regering, die de inzet van staatsmiddelen impliceert.[15] Door die maatregel is immers het hele systeem van groenestroomcertificaten gedenatureerd.[16] De Vlaamse overheid heeft immers toegezegd om voor die certificaten die door de netbeheerders moeten worden bijgehouden het verschil bij te passen tussen de marktprijs en de minimumsteun. Die marktprijs staat onder druk door het certificatenoverschot. Door het opleggen van een hogere inleverplicht aan de verbruikers kan dat overschot worden verminderd, hetgeen bij een normale marktwerking de prijs van de certificaten doet stijgen, en dus de mogelijke financiële last voor de Vlaamse overheid op het einde van de bankingperiode doet afnemen. Omgekeerd impliceert het toestaan van gedeeltelijke vrijstellingen van die certificatenverplichting, zoals vervat in de amendementen 3 en 4,[17] dat het certificatenoverschot minder snel krimpt en dat de negatieve financiële weerslag van dat overschot op de Vlaamse begroting weer groter wordt. Het toekennen van een vrijstelling blijkt dus wel degelijk gevolgen te hebben voor de overheidsfinanciën, zodat het voordeel 'in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd'[18] wordt.

4.4. Aangezien bijgevolg lijkt te zijn voldaan aan alle vier voorwaarden voor staatssteun en de amendementen 3 en 4 ertoe strekken een wijziging aan te brengen in een aspect van een steunregeling die al eerder moest worden aangemeld bij de Europese Commissie met toepassing van artikel 108, lid 3, van het VWEU, moet worden

---

[13] *Voetnoot 7 van het aangehaalde arrest:* HvJ 13 maart 2001, C-379/98, *PreussenElektra*.

[14] *Voetnoot 8 van het aangehaalde arrest:* Besluit van de Vlaamse Regering van 10 januari 2014 'tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de banking van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten door de netbeheerders'.

[15] *Voetnoot 9 van het aangehaalde arrest:* Zie adv.RvS 53.605/3 van 18 juli 2013 over een ontwerp dat heeft geleid tot het voormelde besluit van de Vlaamse Regering van 10 januari 2014, opmerking 4 en vooral adv.RvS 56.867/3 van 15 december 2014 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2014 'tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de banking van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten door de netbeheerders', opmerking 4.3.

[16] *Voetnoot 10 van het aangehaalde arrest:* Zie adv.RvS 56.867/3, punt 4.3, voetnoot 6, waar de vergelijking wordt gemaakt met de denaturatie van de federale regeling voor de offshore groenestroomproductie sinds de invoering van de degressiviteit van de federale heffing, met betrekking tot de gelijkaardige federale steunregeling voor de offshore windproductie (zie daarover adv.RvS 53.970/1/V van 31 juli 2013 over een ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 17 augustus 2013 'tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 2002 betreffende de instelling van mechanismen voor de bevordering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen').

[17] *Voetnoot 11 van het aangehaalde arrest:* Voor de maatregel met betrekking tot de groenestroomcertificaten die vervat is in amendement 3, beschikt de Raad van State weliswaar niet over alle gegevens om na te gaan of de algemene verhoging van de certificatenplicht en de verhoogde verminderingen elkaar in evenwicht houden. Maar ook als dat zo zou zijn, impliceert het gegeven dat enkel bepaalde ondernemingen van de verminderingen genieten, dat er ook bij een algemene lastenverhoging een selectief voordeel wordt toegekend. Bovendien moet worden vastgesteld dat er in het geval van de warmtekrachtcertificaten (amendement 4) helemaal geen verhoging van de algemene inleververplichtingen voorligt en dat de maatregel er louter toe strekt om aan bepaalde ondernemingen een specifieke lastenverlaging te verlenen. In beide gevallen ligt dus wel degelijk een selectief voordeel voor.

[18] *Voetnoot 12 van het aangehaalde arrest:* Artikel 107, lid 1, van het VWEU.

geoordeeld dat ook dit ontwerp onderworpen is aan de aanmeldingsplicht en de bijbehorende *standstill*-verplichting.

Daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat, in het geval de ontworpen regeling of een deel ervan zou worden beschouwd als een regeling inzake staatssteun, het miskennen van de aanmeldingsverplichting de onwettigheid van de betrokken staatssteun tot gevolg heeft, zelfs al zou die op zichzelf genomen verenigbaar met het Unierecht kunnen worden verklaard, wat enkel aan de Europese Commissie toekomt,[19] alsmede, in beginsel, de verplichting tot terugvordering van de onrechtmatig toegekende steun.[20] De nationale rechter – in België dus ook het Grondwettelijk Hof[21] – is bevoegd om vast te stellen of een maatregel als nieuwe staatssteun moet worden aangemerkt en of, indien dat het geval is, die maatregel bij de Commissie moest worden aangemeld alvorens tot uitvoering te worden gebracht[22] en dus de terugvordering te bevelen. Niet-aanmelding van de amendementen verhindert bovendien dat die sanctie zou kunnen worden gemilderd in functie van een (nakend) compatibiliteitsoordeel door de Europese Commissie.[23],[24]

4.1.3. Sindsdien zetten de in het voormelde advies vermelde maatregelen die hebben geleid tot de denaturering van het systeem van groenestroomcertificaten, zich verder door. Zo werd de Raad van State om advies gevraagd over een ontwerp[25] dat ertoe strekt bijkomende middelen uit het door de in te voeren heffing gefinancierde Energiefonds aan te wenden voor het opkopen van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten, zodat die regeling, rekening houdende met de evolutie van de rechtspraak ter zake,[26] zonder twijfel als een regeling inzake staatssteun moet worden beschouwd.

---

[19] *Voetnoot 13 van het aangehaalde arrest:* HvJ 18 juli 2007, C-119/05 *Lucchini*, punten 51-52; zie ook HvJ 22 maart 1977, *Steinike & Weinlig*, 78/76, punt 9; HvJ 21 november 1991, *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires en Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon*, C-354/90, punt 14; HvJ 1 juli 1996, *SFEI* e.a., C-39/94, punt 42.

[20] *Voetnoot 14 van het aangehaalde arrest:* Zie bv. HvJ 8 december 2011, C-275/10, *Residex Capital IV CV*.

[21] *Voetnoot 15 van het aangehaalde arrest:* GwH 7 november 2013, nr. 145/2013, B.2.2.

[22] *Voetnoot 16 van het aangehaalde arrest:* GwH 6 april 2011, nr. 50/2011, B.12.3.1 tot B.12.3.4.

[23] *Voetnoot 17 van het aangehaalde arrest:* Ook nadat de Europese Commissie zal worden gevat kunnen nationale rechtscolleges de eerdere niet-naleving van artikel 108, lid 3, VWEU blijven sanctioneren, zie HvJ 21 november 2013, C-284/12, *Deutsche Lufthansa*, maar de aard van de sanctie zal wellicht minder ingrijpend zijn dan indien er zelfs geen laattijdige aanmelding bij de Europese Commissie plaatsvindt. Vgl. de principiële stellingname in HvJ 8 december 2011, C-275/10, *Residex Capital IV,* met de meer gematigde aanpak in de conclusie van AG TIZZANO in HvJ 22 november 2001, C-53/00, *Ferring*, punten 76-83 en HvJ 12 februari 2008, C-199/06, *Centre d'exportation du livre français (CELF)*, punten 49-54. Zie verder B. CHEYNEL en A. GIRAUD, "New Paradigm for Recovery of Unlawful Aid in the EU-National Judges and 'the Exception of Compatibility'"(2008), 31(4) *WComp*, (557) 562; C. VAJDA en P. STUART, "Effects of the Standstill Obligation in National Courts – all said after CELF? An English Perspective" (2010) 3, *EStAL*, 636.

[24] Adv.RvS 58.047/1-V van 25 augustus 2015 over vijf amendementen op het voorontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen inzake energie'.

[25] Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft een vergoeding voor de uitvoering van de openbaredienstverplichtingen vermeld in artikel 7.1.6 en 7.1.7 van het Energiedecreet van 8 mei 2009', adviesaanvraag 62.462/3.

[26] Ger. 10 mei 2016, T-47/15, *Commissie/Duitsland*. Tegen dit arrest werd een hogere voorziening ingesteld bij het Hof van Justitie (zaak C-405/16 P).

4.1.4. De gemachtigde liet weten dat het certificatensysteem op dit ogenblik al het voorwerp uitmaakt van een aanmelding bij de Europese Commissie:

> "Het certificatensysteem maakt voorwerp uit van een heraanmelding bij de Europese Commissie. De vrijstellingsregeling uit artikel 7.1.10 en 7.1.11 zal het voorwerp (...) uitmaken van een aparte aanmelding los van het systeem zelf. Artikel 3, 3° tot 7° van het ontwerp kadert in de in randnummer 189 van de EEAG voorziene mogelijkheid tot vrijstellingen. Sowieso is de eerste toepassing ervan vis-à-vis de effecten op de quotumverplichting maar voorzien op 31 maart 2019, wat voldoende tijd voor de aanmelding overlaat, en moeten de concrete modaliteiten nog via uitvoeringsbesluit worden vastgesteld."

Aangezien de ontworpen regeling ertoe strekt het certificatensysteem te wijzigen, moet ook dit ontwerp in het kader van die aanmelding aan de Europese Commissie worden voorgelegd.[27]

4.2.1. Ook het ontworpen artikel 7.1.10, § 3/1, van het Energiedecreet (artikel 3, 3° tot 7°, van het ontwerp) lijkt als een regeling inzake staatssteun te kunnen worden beschouwd. Die bepaling leidt er immers toe dat ondernemingen, en in het bijzonder energie-intensieve ondernemingen, hun certificatenverplichting kunnen afkopen door een bijdrage in het Energiefonds te storten. Uit de memorie van toelichting[28] blijkt dat die bijdrage 4% van de bruto toegevoegde waarde bedraagt. Voor energie-intensieve bedrijven wordt die bijdrage beperkt tot 0,5% van de bruto toegevoegde waarde.

Afgezien van het gegeven dat die maatregel zelf weer het evenwicht op de certificatenmarkt beïnvloedt, houdt de beperking waarin artikel 7.1.10, § 3/1, van het Energiedecreet thans reeds voorziet, onomstotelijk een met staatsmiddelen bekostigde maatregel in. In het bijzonder voor energie-intensieve ondernemingen, waarvoor het bedrag van de bijdrage in het Energiefonds wordt beperkt tot 0,5% – in plaats van 4% – van de bruto toegevoegde waarde, lijkt dit een belangrijk selectief voordeel in te houden dat uit staatsmiddelen wordt gefinancierd en dat lijkt te zijn ingegeven door een streven om de concurrentiepositie van de Vlaamse elektro-intensieve ondernemingen te vrijwaren.[29] Het Gerecht van Eerste Aanleg heeft alvast kortingen op de heffing voor de financiering van de steun voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen ten gunste van energie-intensieve ondernemingen als een vorm van staatssteun beschouwd, ook al werd de heffing rechtstreeks door de netbeheerder geïnd.[30]

---

[27] Zie dienaangaande HvJ 9 oktober 1984, 91/83, *Heineken Brouwerijen BV tegen Inspecteurs der Vennootschapsbelasting te Amsterdam en te Utrecht*, nrs. 17 en 18. Zie ook T. BRUYNINCKX, *Procedureel EU-Staatssteunrecht*, Larcier, 2015, 22, nr. 46

[28] Hetgeen eigenlijk uit de tekst zelf van de ontworpen regeling zou moeten blijken.

[29] In de memorie van toelichting wordt dienaangaande het volgende gesteld: "Dit amendement heeft tot doel te voorkomen dat de concurrentiepositie van elektro-intensieve verbruikers wordt beperkt, in de mate dat het is toegestaan door de Europese staatssteunregels. De cap voor elektro-intensieve verbruikers biedt de mogelijkheid om het door hen verschuldigde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie ontstane kosten te beperken indien aan bepaalde (door de Vlaamse Regering nader te bepalen) voorwaarden wordt voldaan."

[30] Ger. 10 mei 2016, T-47/15, *Commissie/Duitsland*. Tegen dit arrest werd een hogere voorziening ingesteld bij het Hof van Justitie (zaak C-405/16 P).

4.2.2. In de memorie van toelichting wordt daarover het volgende opgemerkt:

> "De bijdrage is equivalent aan het percentage dat om als verenigbaar te worden aangemerkt de Europese Commissie voorschrijft dat steeds als minimumkost moet worden gedragen".

Daarbij wordt evenwel niet verwezen naar een beslissing van de Europese Commissie in die zin. De gemachtigde kon dienaangaande geen nadere toelichting geven.

Onder die omstandigheden moet ook die regeling worden aangemeld overeenkomstig artikel 108, lid 3, van het VWEU.

4.3. Uit wat voorafgaat vloeit voort dat de artikelen 2 tot 4 en 9 van het ontwerp (al dan niet bijkomend) moeten worden aangemeld bij de Europese Commissie. Die bepalingen kunnen derhalve niet in werking treden op 1 januari 2018.

ALGEMENE OPMERKINGEN

A. De vereiste van een daadwerkelijke certificatenmarkt

5. Volgens de memorie van toelichting "[dient d]e voorgestelde quotumverplichting in eerste instantie om de marktwerking van het certificatensysteem opnieuw te laten functioneren door overmatige certificatenoverschotten weg te werken, rekening houdend met de bijkomende ambities voor zon en wind". De voortdurende bijsturing van vraag en aanbod op de certificatenmarkt doet de vraag rijzen of er de voorbije jaren ooit een daadwerkelijke certificatenmarkt heeft bestaan. In dat verband kan worden verwezen naar hetgeen de Raad van State, afdeling Wetgeving, reeds eerder heeft opgemerkt naar aanleiding van de verlenging van de banking van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten:

> "Het Vlaamse systeem van groenestroomcertificaten, inclusief de aan dat systeem inherente verplichting voor bepaalde marktdeelnemers om certificaten in te leveren, werd in het arrest Essent Belgium[31] door het Hof van Justitie onderzocht op de verenigbaarheid ervan met het vrij verkeer. Het Hof van Justitie gaf daarbij slechts een voorwaardelijk positief oordeel:
>
> > '2) De artikelen 28 EG en 30 EG en de artikelen 11 en 13 van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte van 2 mei 1992 moeten aldus worden uitgelegd dat zij niet in de weg staan aan een nationale steunregeling als beschreven in punt 1 van het onderhavige dictum, voor zover:
> >
> > - mechanismen zijn ingesteld die verzekeren dat een daadwerkelijke certificatenmarkt tot stand komt waar vraag en aanbod elkaar kunnen ontmoeten en een evenwicht kunnen bereiken, zodat de betrokken leveranciers daadwerkelijk de mogelijkheid hebben om zich op die markt onder billijke voorwaarden certificaten aan te schaffen;
> >
> > - de berekeningswijze en het bedrag van de administratieve geldboete die moet worden betaald door de leveranciers die niet aan de in punt 1 van het

[31] *Voetnoot 9 van het aangehaalde advies:* HvJ 11 september 2014, gevoegde zaken C-204/12 tot C-208/12, *Essent Belgium*, punt 2) van het dictum, zie ook in het bijzonder overwegingen 111 en 112 van het arrest.

onderhavige dictum vermelde verplichting hebben voldaan, aldus zijn vastgesteld dat zij niet verder gaan dan nodig is om de producenten te stimuleren hun productie van stroom uit hernieuwbare energiebronnen daadwerkelijk te verhogen en de aan die verplichting onderworpen leveranciers ertoe aan te zetten zich daadwerkelijk de vereiste certificaten aan te schaffen en daarbij met name wordt vermeden dat deze leveranciers te zwaar worden bestraft.'

Het is hoogst onzeker of het systeem van de (banking van de) groenestroomcertificaten, dat nog niet behoorde tot het rechtskader zoals dat aan het Hof van Justitie werd voorgelegd,[32] verenigbaar kan worden geacht met die eerste voorwaarde. Uit het advies van de VREG[33] dat aan het ontwerpbesluit voorafgaat, blijkt dat in het voorliggende bankingsysteem de certificatenmarkt niet functioneert, en dat het voorliggende ontwerp daarvoor geen structurele oplossing biedt, evenmin als voor het onderliggende probleem van het (significante) certificatenoverschot. De 'billijke voorwaarden' waaronder de betrokken leveranciers certificaten kunnen aanschaffen, blijken op dit ogenblik niet het resultaat te zijn van een daadwerkelijke certificatenmarkt waar vraag en aanbod elkaar kunnen ontmoeten en een evenwicht kunnen bereiken – althans niet zonder substantiële overheidsinterventie in de vorm van de banking en de daarbij uitgewerkte financiële steunmaatregelen."[34]

B. Het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie

6. Naar luid van het ontworpen artikel 14.1.1, § 2, tweede lid, van het Energiedecreet (artikel 5 van het ontwerp) wordt het geheel van de afnamepunten van een gesloten distributienet dat voldoet aan artikel 1.1.3, 56°/2, van het Energiedecreet, en van een gesloten industrieel net vermeld in artikel 2, 41°, van de wet van 29 april 1999, als één afnamepunt beschouwd, zodat de maandelijkse heffing slechts eenmaal verschuldigd zal zijn.

Daardoor doet die bepaling een verschil in behandeling ontstaan tussen, enerzijds, het geheel van afnamepunten van de voormelde gesloten distributienetten en gesloten industriële netten en, anderzijds, het geheel van afnamepunten van andere netten, die niet als één afnamepunt worden beschouwd, en inzonderheid – maar niet alleen – de afnamepunten van het in artikel 2, 42°, van die wet bedoelde federale tractienet spoor.

[32] *Voetnoot 10 van het aangehaalde advies:* Het arrest heeft formeel betrekking op de regeling zoals die bestond vóór de opheffing van het oude Elektriciteitsdecreet door het Energiedecreet van 8 mei 2009, maar de redenering die het Hof heeft gevolgd lijkt evenzo te kunnen gelden voor de huidige bepalingen.

[33] *Voetnoot 11 van het aangehaalde advies:* Advies 2014-03 van 21 oktober 2014 'Banking van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit', http://www.vreg.be/sites/default/files/adviezen/adv-2014-03.pdf, in het bijzonder p. 3-4; zie eveneens het advies van de SERV en de MINAraad nr. 2012-80 van 6 december 2012 'over banking van certificaten door netbeheerders in het licht van de actuele certificatenoverschotten': http://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_Mina_ADV_20121206_banking_certificaten.pdf.

[34] Adv.RvS 56.867/3 van 15 december 2014 over een ontwerp dat geleid heeft tot het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2014 'tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de banking van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten door de netbeheerders', opmerking 4.3. Zie ook adv.RvS 58.047/1-V van 25 augustus 2015 over vijf amendementen op het voorontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen inzake energie', opmerking 6.

Afgezien van de bestaanbaarheid van die regeling met de bevoegdheidverdelende regels (opmerking 3.3.3), moet dat verschil in behandeling redelijk kunnen worden verantwoord in het licht van het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

Wat het federale tractienet spoor betreft, wordt in de memorie van toelichting dienaangaande onder meer aangevoerd dat "[h]et opzet en [de] filosofie van dit net (...) fundamenteel [verschilt] van gesloten netten". Het federale tractienet spoor is nochtans evenzeer opgevat als een gesloten distributiesysteem, net als de gesloten distributienetten en de gesloten industriële netten, zij het dat niet aan alle voorwaarden van artikel 28 van richtlijn 2009/72/EG[35] is voldaan. De vraag rijst dan ook of de aangevoerde verantwoording te dien aanzien volstaat.

Bovendien wordt er geen verantwoording gegeven voor het verschil in behandeling met afnamepunten van andere netten die eveneens een geheel kunnen vormen.

7. De heffing waarin de artikelen 5 tot 8 van het ontwerp voorziet, is niet van toepassing op afnamepunten op directe lijnen en op privédistributienetten. Daarvoor moet, gelet op het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, eveneens een afdoende verantwoording gegeven kunnen worden.[36]

In de memorie van toelichting wordt dienaangaande het volgende uiteengezet:

> "Afnamepunten op directe lijnen vallen echter niet onder het toepassingsgebied van de heffing. Een directe lijn is een elektriciteitslijn met een nominale spanning die gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, die een productie-installatie met een afnemer verbindt (art. 1.1.3, 26° Energiedecreet). Dergelijke lijnen maken geen deel uit van een distributienet. Aangezien conform artikel 4.5.1, eerste lid van het Energiedecreet de aanleg van directe lijnen op de eigen site om elektriciteit te leveren, principieel toegelaten is, en er hiervoor geen melding moet geschieden, is er ook geen zicht op de afnamepunten en wie de houder ervan is. Enkel wanneer de lijn de grenzen van de eigen site overschrijdt, is conform artikel 4.5.1, tweede lid van het Energiedecreet een voorafgaande toelating van de VREG nodig. Er is bij een directe lijn evenmin een 'leverancier' in de zin van het Energiedecreet.
>
> Een privédistributienet is elke elektriciteitslijn, elke aardgasleiding of elk net voor distributie van elektriciteit of aardgas dat niet wordt uitgebaat door een door de VREG aangewezen distributienetbeheerder noch door de beheerder van het plaatselijk vervoernet, en dat geen gesloten distributienet, directe lijn of directe leiding is (art. 1.1.3, 1010/1 Energiedecreet). Privédistributienetten zijn, behoudens enkele in artikel 4.7.1, §2 van het Energiedecreet limitatief opsomde gevallen, op grond van artikel 4.7.1, §1 van het Energiedecreet principieel verboden.
>
> Toegelaten privédistributienetten van elektriciteit vallen echter buiten het toepassingsgebied van de heffing. Een dergelijk privédistributienet wordt wel beschouwd als één afnamepunt van het distributienet wanneer het daadwerkelijk aangesloten is op een normaal net."

---

[35] Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 'betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG'.

[36] Zie reeds adv.RvS 56.739/1-3 van 24 oktober 2014 over amendementen op het voorontwerp van decreet 'houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015', opmerkingen bij Amendement X+8, punten 4.1 en 4.2.

Uit die verantwoording vloeit voort dat (toegelaten) privédistributienetten niet volledig worden vrijgesteld van de heffing: voor zover zij aangesloten zijn op één van de in het ontworpen artikel 14.1.1, § 1, 1° tot 4°, van het Energiedecreet vermelde netten, is op dat afnamepunt de heffing verschuldigd. Aldus worden privédistributienetten in de praktijk op dezelfde wijze behandeld als de in het ontworpen artikel 14.1.1, § 2, tweede lid, vermelde gesloten distributienetten en gesloten industriële netten waarvan het geheel van afnamepunten als één afnamepunt wordt beschouwd.

Op grond hiervan kan inderdaad worden aangenomen dat het verschil in behandeling doordat de ontworpen regeling niet van toepassing is op afnamepunten op directe lijnen en privédistributienetten, redelijk is verantwoord.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

8. In artikel 3, 2°, van het ontwerp moet het woord “toegevoegd” worden vervangen door het woord “hersteld”.

Artikel 5

9. In het ontworpen artikel 14.1.1, § 1, 4°, en § 2, tweede lid, van het Energiedecreet wordt verwezen naar “de federale Elektriciteitswet”.

Die woorden worden evenwel niet gedefinieerd in het Energiedecreet. Ofwel moet een definitie worden ingevoegd in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet, waarin wordt verwezen naar de wet van 29 april 1999, ofwel moeten in het ontworpen artikel 14.1.1 , § 1, 4°, en § 2, tweede lid, van het Energiedecreet de woorden “federale Elektriciteitswet” telkens worden vervangen door de woorden “wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt”.

Artikel 9

10. Naar luid van artikel 9, tweede lid, van het ontwerp blijft artikel 7.1.10, § 3/1, van het Energiedecreet “in de lezing voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel 3, 6°” van de aan te nemen wet, van toepassing op de inleveringsperiode die eindigt op 31 maart 2018.

Er moet evenwel op worden gewezen dat artikel 7.1.10, § 3/1, van het Energiedecreet niet enkel wordt gewijzigd bij artikel 3, 6°, maar ook bij artikel 3, 3°, 4°, 5° en 7°, van het ontwerp.

Indien het de bedoeling is van de stellers van het ontwerp om de toepassing van alle voormelde wijzigingen van artikel 7.1.10, § 3/1, van het Energiedecreet uit te stellen, moeten in artikel 9 van het ontwerp de woorden "artikel 3, 6°" worden vervangen door de woorden "artikel 3, 3°, 4°, 5°, 6° en 7°".

Indien het echter de bedoeling is dat artikel 3, 3°, 4°, 5° en 7°, van het ontwerp wel al onmiddellijk uitwerking heeft op de datum van inwerkingtreding, moeten de woorden "artikel 7.1.10, § 3/1" worden vervangen door de woorden "artikel 7.1.10, § 3/1, eerste lid" en moet het tweede lid van artikel 9 van het ontwerp worden aangevuld met de woorden ", met dien verstande dat de wijzigingen aangebracht door artikel 3, 3°, 4°, 5° en 7°, uitwerking hebben op 1 januari 2018".

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS Jan SMETS

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, laatst gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 51°, opgeheven bij decreet van 14 februari 2014, wordt hersteld in de volgende lezing:

"51° federale Elektriciteitswet: de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt;";

2° er wordt een punt 66°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"66°/1 hoogspanning: een nominaal spanningsniveau van 30 kilovolt of hoger;";

3° er wordt een punt 77°/1 ingevoegd dat luidt als volgt:

"77°/1 laagspanning: een nominaal spanningsniveau van 1000 volt of lager;";

4° er wordt een punt 86°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"86°/1 middenspanning: een nominaal spanningsniveau van meer dan 1000 volt en lager dan 30 kilovolt;";

5° er wordt een punt 111°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"111°/1 residentiële afnemer: elke natuurlijke persoon aangesloten op een elektriciteitsdistributienet op laagspanning, die elektriciteit afneemt om te voorzien in zijn behoeften of die van de personen die samen met hem in de woning in kwestie gedomicilieerd zijn, behoudens in het geval dat het leveringscontract voor de levering van elektriciteit op het afnamepunt in kwestie werd gesloten door een onderneming, zoals bedoeld in artikel I.4, 1°, van het Wetboek van Economisch Recht;".

Art. 3. In artikel 7.1.10 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2012 en gewijzigd bij het decreet van 27 november 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, tweede lid, wordt punt 6° vervangen door wat volgt:

"6° 0,205 in 2018;";

2° in paragraaf 2, tweede lid, wordt een punt 7° hersteld, dat luidt als volgt:

"7° 0,215 in 2019 en daarna;";

3° in paragraaf 3/1, eerste lid, wordt na het woord "ondernemingsniveau" de woorden "of vestigingsniveau" ingevoegd;

4° in paragraaf 3/1, eerste lid, worden telkens na de woorden "de betrokken onderneming" de woorden "of vestiging" toegevoegd;

5° in paragraaf 3/1, eerste lid, wordt het woord "bedrijven" vervangen door de woorden "ondernemingen of vestigingen";

6° aan paragraaf 3/1, eerste lid, wordt de zin "Dit houdt in dat in afwijking van paragraaf 3 de factor Ev, vermeld in paragraaf 2, wordt verminderd met 100% van de hoeveelheid elektriciteit die werd afgenomen op het afnamepunt van de betrokken onderneming of vestigingseenheid naar rato van de hoeveelheid elektriciteit die werd afgenomen op het afnamepunt gedurende de periode in het jaar n-1 waarvan de certificaatplichtige, vermeld in paragraaf 1, toegangshouder was." toegevoegd;

7° aan paragraaf 3/1, tweede lid, wordt de zin "De Vlaamse Regering maakt de toepassing van deze paragraaf afhankelijk van het storten van een bijdrage in het Energiefonds in het jaar n-1" toegevoegd.".

Art. 4. In artikel 7.1.11, §2, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid, 14°, worden de woorden "en daarna;" toegevoegd;

2° in het eerste lid worden punten 15° en 16° opgeheven.

Art. 5. Artikel 14.1.1 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 14.1.1. §1. Vanaf heffingsjaar 2018 wordt een maandelijkse heffing vastgesteld per afnamepunt gelegen in het Vlaamse Gewest:
1° op het elektriciteitsdistributienet;
2° op het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit;
3° op een gesloten distributienet van elektriciteit;
4° op het transmissienet, met inbegrip van de netten vermeld in artikel 2, 41° en 42°, van de federale Elektriciteitswet.

§2. De heffing, vermeld in §1, is verschuldigd door elke afnemer die in de loop van het heffingsjaar volgens het toegangsregister titularis was van een afnamepunt als vermeld in §1.

Het geheel van afnamepunten van een gesloten distributienet als vermeld in paragraaf 1, 3°, dat voldoet aan artikel 1.1.3, 56°/2, en van een gesloten industrieel net als vermeld in artikel 2, 41°, van de federale Elektriciteitswet, wordt echter als één afnamepunt beschouwd. De heffing is in dat geval verschuldigd door de afnemer die volgens het toegangsregister titularis was van het afnamepunt op het transmissienet, het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, het elektriciteitsdistributienet.".

Art. 6. Artikel 14.1.2 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 14.1.2. Het tarief van de heffing bedraagt per afnamepunt per maand dat de afnemer in het heffingsjaar is aangesloten geweest op een van de netten, vermeld in artikel 14.1.1, §1:
1° voor de volgende afnemers die aangesloten zijn op laagspanning:
   a) voor residentiële afnemers: 42 eurocent per maand;
   b) voor niet-residentiële afnemers: 7,87 euro per maand;
2° voor de afnemers die aangesloten zijn op middenspanning: 150,00 euro per maand;
3° voor afnemers die aangesloten zijn op hoogspanning: 875,00 euro per maand.

Indien in de loop van een maand een afnamepunt aangesloten op één van de netten, vermeld in artikel 14.1.1, §1, wordt weggenomen, dan wordt het tarief, vermeld in het eerste lid, toegepast pro rata temporis voor de periode dat het afnamepunt tot de categorieën, vermeld in het eerste lid, behoort.

Indien in de loop van een maand een nieuw afnamepunt wordt aangesloten op één van de netten, vermeld in artikel 14.1.1, §1, dan is de heffing voor dat afnamepunt voor het eerst verschuldigd vanaf de eerste dag van de maand volgende op de aansluiting.

Indien in de loop van een maand een afnamepunt dat is aangesloten op één van de netten, vermeld in artikel 14.1.1, §1, wordt aangepast waardoor het van spanningsniveau verandert, dan is het tarief van de spanningscategorie waartoe het na wijziging behoort, als vermeld in het eerste lid, voor het eerst verschuldigd vanaf de eerste dag van de maand volgende op de wijziging.

Wat het onderscheid betreft tussen residentiële en niet-residentiële afnemers als vermeld in het eerste lid, 1°, wordt dit onderscheid met betrekking tot elk afnamepunt op laagspanning als vermeld in artikel 14.1.1, voor toepassing van elke heffingsmaand gemaakt aan de hand van de situatie zoals deze van toepassing was op de eerste dag van die maand. Het afnamepunt in kwestie behoudt deze status tot en met de laatste dag van diezelfde maand.".

Art. 7. Artikel 14.1.3 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 14.1.3. De heffing, vermeld in dit hoofdstuk, wordt van rechtswege met ingang van heffingsjaar 2019 jaarlijks op 1 januari geïndexeerd door het tarief, vermeld in artikel 14.1.2, te vermenigvuldigen met het indexcijfer van de consumptieprijzen, vastgesteld voor de maand oktober van het vorige heffingsjaar, en te delen door het indexcijfer van de consumptieprijzen, vastgesteld voor de maand december van het jaar 2017.".

Art. 8. In de plaats van artikel 14.1.3/1 van hetzelfde decreet, vernietigd bij het arrest nr. 83/2017 van 22 juni 2017 van het Grondwettelijk Hof, komt een nieuw artikel 14.1.3/1, dat luidt als volgt:

"Art. 14.1.3/1. Het tarief, vermeld in artikel 14.1.2, 1°, van dit decreet, wordt verminderd tot 0,00 euro als residentiële afnemer, vermeld in artikel 14.1.1, §2, een beschermde afnemer is als vermeld in artikel 1.1.1, §2, 7°, van het Energiebesluit van 19 november 2010.

Deze vermindering wordt toegepast pro rata temporis voor de periode dat de afnemer of het afnamepunt tot de categorieën, vermeld in het eerste lid, behoort.".

Art. 9. In artikel 14.2.2 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2016, wordt een paragraaf 1/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§1/1. Voor het toepassen van het tarief, vermeld in artikel 14.1.2, eerste lid, 1°, brengt elke elektriciteitsdistributienetbeheerder tegen uiterlijk de vijftiende dag van elke maand en dit voor het eerst uiterlijk op 15 april 2018 iedere toegangshouder op de hoogte van het feit of er op het adres van de afnamepunten waarvoor die toegangshouder als dusdanig in het toegangsregister van die elektriciteitsdistributienetbeheerder staat geregistreerd op de eerste dag van de vorige maand minstens één natuurlijke persoon was gedomicilieerd.

In afwijking van eerste lid brengt elke elektriciteitsdistributienetbeheerder voor het toepassen van het tarief, vermeld in artikel 14.1.2, eerste lid, 1°, vanaf 1 januari 2019 tegen uiterlijk de eerste dag van elke maand iedere toegangshouder op de hoogte van het feit of er op het adres van de afnamepunten waarvoor die toegangshouder als dusdanig in het toegangsregister van die elektriciteitsdistributienetbeheerder staat geregistreerd op de eerste dag van de vorige maand minstens één natuurlijke persoon was gedomicilieerd.

De elektriciteitsdistributienetbeheerder doet voor de taak, vermeld in het eerste lid, een beroep op de gegevens uit een authentieke gegevensbron als vermeld in artikel 2, 2°, van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer. Hieronder wordt minstens verstaan de Kruispuntdatabank van de Sociale Zekerheid en het Rijksregister. De elektriciteitsdistributienetbeheerders bekomen van het Rijksregister voor die afnamepunten de NAW-gegevens, te weten naam, adres en woonplaats, en het rijksregisternummer en kunnen die gebruiken bij de volgende periodieke koppelingen met het Rijksregister. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen met betrekking tot de procedure van bovenvermelde kennisgevingen.

Als een residentiële afnemer op basis van de gegevens, vermeld in het eerste lid, onterecht het tarief, vermeld in artikel 14.1.2, eerste lid, 1°, b, werd aangerekend, dan bezorgt de betrokken residentiële afnemer aan diens toegangshouder een bewijs waarin aangegeven is dat hij of een andere natuurlijke persoon op de eerste dag van de betrokken heffingsmaand op het adres van het afnamepunt gedomicilieerd was. De toegangshouder corrigeert de aanrekening van de heffing overeenkomstig en stuurt een correctie naar het toegangsregister.".

Art. 10. Artikel 14.2.3, §2, van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"§2. In afwijking van artikel 14.2.2, dienen de eerste doorstortingen door de toegangshouders op de rekening van het Vlaamse Gewest van alle door hen conform artikel 14.2.2, §1, voor het heffingsjaar 2018 reeds geïnde heffingen pas tegen uiterlijk 30 juli 2018 te geschieden.".

Art. 11. In titel XV, hoofdstuk III, van hetzelfde decreet wordt een artikel 15.3.5/11 ingevoegd dat luidt als volgt:

"Art. 15.3.5/11. In afwijking van artikel 14.1.1 wordt het geheel van afnamepunten waarvoor bij de VREG op 1 januari 2018 al een aanvraag tot goedkeuring als een gesloten distributienet lopende is, behandeld conform artikel 14.1.1, §2, tweede lid, op voorwaarde dat tegen uiterlijk 1 januari 2021 over deze aanvraag een gunstige beslissing valt.

In afwijking van artikel 14.1.1 wordt het geheel van afnamepunten waarvoor bij de daartoe bevoegde federale overheidsdienst op 1 januari 2018 al een aanvraag tot goedkeuring als een gesloten industrieel net, vermeld in artikel 2, 41°, van de federale Elektriciteitswet, lopende is, behandeld conform artikel 14.1.1, §2, tweede

lid, op voorwaarde dat tegen uiterlijk 1 januari 2021 over deze aanvraag een gunstige beslissing valt.

Indien de afnamepunten, vermeld in het eerste en tweede lid, op 1 januari 2021 echter geen deel uitmaken van een goedgekeurd gesloten distributienet of een goedgekeurd gesloten industrieel net, dan worden zij alsnog voor de periode vanaf 1 januari 2018 tot en met 31 december 2020 belast conform artikel 14.1.1, §2, eerste lid, en dit aan het tarief, vermeld in artikel 14.1.2, die voor de desbetreffende maandelijkse periodes van toepassing was. In afwijking van artikel 14.2.2 zorgt de Vlaamse Belastingdienst in dat geval tegen uiterlijk 1 juli 2021 voor een bijkomende aanslag. De Vlaamse Regering kan nadere regels vastleggen voor de gegevensoverdracht van de toegangshouders en de netbeheerders aan de Vlaamse Belastingdienst voor de correcte toepassing van dit artikel.”.

Art. 12. Artikel 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10 en 11 van dit decreet treden in werking op 1 januari 2018.

In afwijking van het eerste lid blijft artikel 7.1.10, §3/1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, in de lezing voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel 3, 3°, 4°, 5°, 6° en 7°, van toepassing op de inleveringsperiode die eindigt op 31 maart 2018.

Brussel, 6 december 2017.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie,

Bart TOMMELEIN